

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ PROGRAMI

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA
ALINMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan YILDIZ

VAN-2013

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ PROGRAMI

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA
ALINMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan YILDIZ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA

VAN-2013

KABUL VE ONAY

Sinan YILDIZ tarafından hazırlanan “OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ” başlıklı bu çalışma,/....../.....tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA (Danışman)

Üye : Doç. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU

Üye : Doç. Dr. Halil IŞIK

ONAY: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

İmza

Unvanı, Adı ve Soyadı
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Okul öncesi dönemde bireyin, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerinin hızlı olduğu dönemdir. Okul öncesi dönemde, insan hayatının temelleri atılmaktadır. Çocuk beyninin tamamen boş ve bilişsel gelişiminin hızlı olması bu hassas döneme daha fazla önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Dünyada küçük çocukların eğitilmesi düşüncesi M.Ö 400. yıllara dayandığı ifade edilmektedir. Reggio Emilia, Vilhem Froebel, Maria Montessori, Jean Piaget, İbn-i Sina gibi düşünürler okul öncesi eğitimin önemine değinerek bu çağ çocuklarının iyi eğitilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Gelişmiş ülkelerin çoğunda okul öncesi eğitim zorunludur. Son yıllarda ülkemizde okul öncesi eğitimin gerekliliğine ve zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin inanç giderek artmaktadır. Bu konuda MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) birçok ilde okul öncesi eğitimde zorunlu pilot uygulama başlatmıştır. Halen okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin ve yöneticilerin, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin görüşlerinin ve çözüm önerilerinin saptanmasına dair araştırma ve değerlendirmelerin yapılması gereği ortaya çıkmaktadır.

Bu amaçla yapılan araştırmanın problemini, “Okul Öncesi Eğitiminin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri” olarak belirlenmiştir.

Tezin yazım sürecinde yardımlarından dolayı herkese ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum. Bu süreçte, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA'YA ve saygı değer hocam Doç. Dr Hasan Basri MEMDUHOĞLU'na, her daim müteşekkirim.

Ayrıca istatistiksel konulardaki değerli yardımlarından dolayı arkadaşım Şahin İDİN' e teşekkürü bir borç bilirim. Son olarak, araştırma ve tez yazım süresince yeterli zaman ayıramadığım çocuklarım Arda Berk ve Arel Berken'e sonsuz teşekkürler ediyorum.

Sinan YILDIZ
Van, 2013

ÖZET

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Yıldız, Sinan

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA

Mayıs 2013, 89 + viii Sayfa

Okul öncesi eğitiminin önemini ve sorunlarını en iyi değerlendirecek olan okul yöneticileri ve öğretmenlerdir. Bu araştırmada, öğretmen ve okul yöneticilerinin okul öncesi eğitimin zorunlu olmasına yönelik görüşleri ve okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasıyla doğabilecek sorunlar ile öğretmen ve okul yöneticilerinin sorunlara dair çözüm önerileri ele alınmıştır.

Çalışmanın evreni, Van ili belediye sınırları içerisindeki 76 resmi ilköğretim okulu ve bağımsız 20 anaokulunda görev yapan 339 öğretmen ve 192 yöneticiden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 20 ilköğretim okulu ve bağımsız 15 anaokulunda görev yapan toplam 45 yönetici ve 122 öğretmen oluşturmaktadır.

Öğretmen ve okul yöneticilerine, uzman görüşleri alınarak hazırlanan 31 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilerin analizleri, SPSS 15.00 lisanslı paket programı kullanılarak yapılmış ve sonrasında da tanımlayıcı istatistiklerde değişkenlere ait gerekli karşılaştırmalar uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak yapılmıştır.

Yapılan araştırmanın sonucunda; öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin okul öncesi eğitimi gerekli gördüğü ve bu eğitimin zorunlu olmasının faydaları yönünde görüşler, ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğretmen ve yöneticiler, fiziksel altyapı ve eğitim kalitesine yönelik sorunların çözülmesine ilişkin kaygılarını ifade etmiştir. Ayrıca öğretmen ve yöneticiler okul öncesine yönelik altyapı ve personel sıkıntısı olduğunu ve bu sorunların giderilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Anahtar kelimeler: okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim, okul öncesi öğretmenleri, yöneticiler

ABSTRACT**OPINIONS OF TEACHER AND MANAGERS ABOUT PRESCHOOL
EDUCATION BEING COMPULSORY**

Yıldız, Sinan

Educational Sciences Department of Master

Thesis Supervisor: Asist. Prof.Dr.Ahmet AKBABA

May, 2013, 89+ viii Pages

It is teachers and school administrators who will evaluate the importance of education and problems of pre-school the best. In this study, teachers' and school administrators' opinions about the importance of preschool education, the problems, which can be faced after preschool education becomes a part of mandatory education, and teachers' and school administrators' solution toward these problems are handled.

The study includes of 339 teachers and 192 school administrators who work at 76 government primary school and 20 independent kindergartens in Van province. The sample of the study includes 122 teachers and 45 school administrators who work at 20 primary school and 15 independent kindergartens.

By the help of expert opinion, a survey, consisted of 31 questions, is given teachers and school administrators. The analysis of data obtained from the survey is done by KPSS 15.00 and then the required comparison is done by using appropriate statistical methods.

At the end of the study, it is occurred that teachers and school administrators consider that the preschool education is crucial and also participants think that mandatory education has benefit sides. During the study, teachers and school administrators emphasize that problems which occurred because of physical infrastructure and the quality of education should be solved. Furthermore, teachers and school administrators state that there are problems which depend on infrastructure and lack of staff and these problems have to be overcome.

Keywords: preschool education, mandatory education, teachers, school administrators.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
BÖLÜM I.....	1
Giriş.....	1
Problem	1
Amaç	7
Önem.....	7
Sayılıtlar	8
Sınırlılıklar	8
Tanımlar	8
BÖLÜM II.....	9
Kavramsal Çerçeve	9
Okul Öncesi Eğitim.....	9
Okul öncesi eğitimin amaçları	10
Okul öncesi eğitiminin temel ilkeleri.....	11
Okul öncesi eğitimin önemi	12
Okul öncesi eğitimin ortaya çıkış nedeni	13
Bazı düşünürlerin okul öncesi eğitim ile ilgili görüşleri.....	14
John Locke (1632–1704).....	14
Jean Jacques Rousseau (1712–1778)	14
John Heinrick Pestalozzi (1746–1827)	14
Reggio Emilia (1970).....	15
Friedrich Wilhelm Froebel (1782–1852)	15
Maria Montessori (1870–1952).....	16
Jean Piaget (1896–1980)	16
Leo S. Vygotsky (1933–1978)	17
Çeşitli ülkelerde okul öncesi eğitim.....	17
Almanya	17

Avusturya	18
Belçika.....	18
Danimarka.....	18
Fransa	19
Finlandiya.....	19
İrlanda	20
İspanya	20
İtalya.....	20
Portekiz	21
Yunanistan	21
Japonya.....	22
Türkiye’de okul öncesi eğitim	22
İmparatorluk dönemi.....	22
Cumhuriyet dönemi.....	23
Milli eğitim şuralarında okul öncesi eğitim	23
Kalkınma planlarında okul öncesi eğitim	24
Son yıllarda okul öncesi eğitim.....	25
BÖLÜM III	28
Yöntem.....	28
Araştırma Modeli	28
Evren ve Örneklem	28
Veri Toplama Aracı.....	30
Verilerin Toplanması ve Analizi.....	31
BÖLÜM IV	32
Bulgular ve Yorumlar	32
Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Önemi İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	32
Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Olması İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	47
Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Sorunlarla İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	54
Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Eğitim Kalitesine Yönelik İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	58

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Altyapıya Yönelik Çözüm Önerileri İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	62
Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Personele Yönelik Çözüm Önerileri İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	67
BÖLÜM V	72
Sonuç ve Öneriler.....	72
Sonuçlar.....	72
Okul Öncesi Eğitimin Önemine İlişkin Sonuçlar.....	72
Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Olmasına İlişkin Sonuçlar	73
Altyapıya İlişkin Sorunlara Yönelik Sonuçlar	74
Eğitim Kalitesine İlişkin Sorunlara Yönelik Sonuçlar	74
Altyapıya Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Sonuçlar	75
Personele Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Sonuçlar	75
Öneriler	76
Uygulayıcılar için öneriler	76
Araştırmacılar için öneriler	77
KAYNAKÇA.....	78
EKLER	85
EK-1 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ve YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ(KISALTILMIŞ HALİ)	85
EK-2 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ve YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ (İLK HALİ).....	89
ÖZGEÇMİŞ	93

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. 2000–2012 Arası Öğretim Yıllarına Göre Okul Öncesi Eğitimde Sayısal Veriler	26
Tablo 2. Araştırmaya Alınan Örneklemin Bölge Durumuna Göre Sayısı	29
Tablo 3. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 1’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	33
Tablo 4. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 2’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	33
Tablo 5. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 3’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	34
Tablo 6. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 4’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	35
Tablo 7. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 5’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	37
Tablo 8. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 6’ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	38
Tablo 9. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 7’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	39
Tablo 10. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 8’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	40
Tablo 11. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 9’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	42
Tablo 12. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 10’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	43
Tablo 13. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 11’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	44
Tablo 14. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 12’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	46
Tablo 15. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 13’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	47
Tablo 16. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 14’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	49

Tablo 17. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 15'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	50
Tablo 18. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 16'ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	51
Tablo 19. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 17'ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	52
Tablo 20. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 18'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	54
Tablo 21. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 19'a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	55
Tablo 22. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 20'ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	56
Tablo 23. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 21'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	58
Tablo 24. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 22'ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	59
Tablo 25. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 23'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	60
Tablo 26. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 24'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	61
Tablo 27. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 25'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	63
Tablo 28. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 26'ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	64
Tablo 29. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 27'ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	65
Tablo 30. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 28'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	66
Tablo 31. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 29'a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	68
Tablo 32. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 30'a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	69
Tablo 33. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 31'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları	70

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problemi tanımlanmış, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar ve araştırmayla ilgili sınırlılıklara yer verilmiş, ilgili tanımlamalar yapılmıştır.

Problem

Eğitim, insanın doğumuyla başlar ve ölümüne dek sürer. Her geçen gün eğitimin önemi daha da artmaktadır. Eğitimin hedefinde insan vardır. Eğitim, tüm bireylerin en temel haklarından biri ve bir kamu görevi olarak görülmektedir.

Eğitimin hedefinde birey vardır. Bu hedef, bireylere doğru davranışlar kazandırmak ve bireyi gerekli bilgi ve beceriyle donatarak mesleğe ve hayata hazırlamaktır. Birey, hedefleneni gerçekleştirmek için kurulan eğitim kurumlarında, toplumsal davranışları ve yetenekleri kazanmakta ve gerekli eğitimi almaktadır (Gürbüz, 2008, 03).

Eğitim sürecinde çocuğun, kendi bireyselliği korunurken topluma karşı duyarlı ve faydalı birey olması sağlanmalıdır. Bu da ancak temel beceriler ve davranışların kazanıldığı okul öncesi yıllarından başlayarak çocukların eğitim öğretim yaşantılarının kalitesini artıracak gayretlerle mümkün olabilir. Bu nedenle okul öncesi yaşlarından itibaren çocukların eğitim, öğretim ve gelişim ortamlarının niteliğini artırmak gerekir (Tuğrul, 2005).

Eğitim hakkı, birçok uluslararası belgeyle teminat altına alınmıştır. Bunlar arasında ülkelerin anayasaları, insan hakları evrensel bildirgesi, çocuk hakları bildirgesi ve sözleşmesi sayılabilir.

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden ilköğretim birinci sınıfa başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında kritik rol oynayan; öz- bakım, psikomotor, sosyal- duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük

oranda tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği, eğitim kurumlarında verilen eğitim-öğretim süreci olarak ifade edilebilir (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2002, 14).

Okul öncesi eğitim, çevresinde olup bitenleri merak eden, öğrenmeye ve düşünmeye güdülenmiş çocuğun var olan özelliklerini yönetme, çocuğu motive etme ve geliştirme gibi kritik bir sorumluluk üstlenmiştir (Senemoğlu, 2001,1). Bu anlamda okul öncesi eğitim; kendi ayakları üzerinde durabilen, yaratıcı, toplum içinde, kendini rahat ifade edebilen, kendisinin ve başkalarının haklarına saygı duyabilen, özgüven sahibi, kişilik gelişiminin büyük bir kısmını tamamlayan bireylerin yetişmesini sağlamaktadır.

Okul öncesi eğitim özellikle, şartları elverişsiz çevreden gelen çocuklar için etkili bir eğitim sürecidir. Okul öncesi eğitimde çocuk, kişisel ve sosyal olarak gelişir, ilköğretime hazırlanır, temel bilgi ve becerileri kazanır. Paylaşmayı, farklılıklara saygıyı, saygılı olmayı, özgüven sahibi olmayı öğrenir. Bu kazandığı davranışlar çocuğun yaşamını olumlu yönde etkileyecektir. Çocuğun dengeli ve sağlıklı gelişimi açısından okulöncesi eğitim yaygınlaştırılmalıdır (Köksal Eğmez, 2008, 5).

Okul öncesi dönemde gelişim bir bütündür. Bu gelişim döneminde yaşanabilecek bir olumsuzluk ve ihmal çocuğun yaşamını olumsuz etkileyebilmektedir. Çocuğun eksiklikleri erken tespit edilerek önlem alınmalıdır. Erken çocukluk dönemi olarak da nitelendirilen ve 0-6 yaş arası dönemi kapsayan okul öncesi dönemde verilecek eğitim çocuğun tüm gelişimini ve öğrenmesini de etkileyebilir (Koçyiğit, 2009, 2).

Okul öncesi dönem, rastlantılara bırakılmayacak kadar önemli bir süreçtir. Bu gerçekten hareketle okul öncesi eğitimin bilimsel yollarla sürdürülmesini gerekli kılmaktadır. Bloom'a göre okul öncesi dönem, öğrenmenin % 60-70'inin kazanıldığı, Freud'a göre de kişiliğin temellerinin atıldığı bir dönemdir (Aksoy, 2009, 3). Öğrenmenin büyük bir oranda kazanıldığı ve kişiliğin temelini atıldığı okul öncesi döneme önem verilmesinin ve okul öncesi eğitimin yaygınlaşmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

0-5 yaş çocukların bedensel ve zihinsel gelişimlerinin en hızlı olduğu bu dönemde, çocuk gelişiminin büyük çoğunluğunun şekillendiği söylenebilir. Beynin tamamen boş olması ve öğrenmeye açık olması bu hassas döneme verilen önemi daha da artırmaktadır.

Okul öncesi dönem, bilişsel öğrenmenin ve gelişimin çok hızlı olduğu, psiko-motor davranışların kazanıldığı 0-66 ay çocuklarına hitap eden bir dönemdir. Bu dönem çocuğunun eğitimini üstlenen okul öncesi eğitim kurumları, çocukların gelişimlerini, sağlıklı ve düzenli fiziksel koşullar içinde, çocukları toplumsal davranışları alacak şekilde yönlendiren, çocuklarda yaratıcılığın temellerini atan, alanında yetişmiş personele sahip, temel amacı eğitim olan kurumlardır (Ömeroğlu, 2000; Poyraz ve Dere, 2003).

Okul öncesi dönemde çocuk, çevresindeki kişilerle etkileşim yollarını kendi kişilik yapısı ve doğal ortamıyla bağdaştırarak kabul eder. Okul öncesi dönemdeki çocuk bir yandan kendi özgün, bireysel varlığını fark eder öbür yandan da içinde yaşadığı toplumun beklentilerini öğrenir. İçinde yaşadığı toplumun örf ve adetleri çerçevesinde kendine has sosyalleşme ve iletişim yollarını geliştirir (Ulçay, 1983, 1).

Okul öncesi dönem insan yaşamının önemli basamaklarından birini teşkil etmektedir. Bu dönemde çocuğun sağlıklı gelişimi ve beslenmesi kadar ailenin çocuğa verecek sevgi ve göstereceği ilgisi de çok önemlidir. Okul öncesi dönemdeki yaşantılar, bireyin gelecekteki yaşama bakış açısını da etkilemektedir. Bu nedenle çocuğun sevgi ve şefkatle büyütülmesi, yetişkinlerin çocuğa tutarlı davranması, çocukların zengin uyarıcı çevre içinde yetişmesi sağlıklı bir kişilik yapısı oluşturmasında önem arz etmektedir. Yaratıcılığı yüksek, çevresiyle barışık, ruh ve beden sağlığı yerinde bireyler yetiştirmek için okul öncesi dönemi en iyi şekilde değerlendirmek gerekir (DPT, 2001, 05).

Zorunlu eğitim bir bireyin zorunlu eğitim için öngörülen çağa girince öğrenim hayatını eğitim kurumlarında sürdürmesini zorunlu kılan bir yasal kavram olarak görülmektedir. ‘Zorunlu öğretim, devletin vatandaşını almakla zorunlu kıldığı eğitimi, zorunlu öğrenim ise devletin, vatandaşını, amaç ve ilkelerine uygun olarak belirttiği yerde görmeyi istediği eğitimi anlatmaktadır (Başaran, 1982, 21. Akt: Bumin Süzen, 2004, 11).

Zorunlu okula başlama yaşı Almanya, Avusturya, Belçika, İspanya, İtalya, İrlanda Fransa, Portekiz ve Yunanistan’da 6’dır. Danimarka ve Finlandiya’da 7’dir. Finlandiya’da Okul öncesi eğitim zorunlu değildir. İngiltere zorunlu okula başlama yaşı 5’tir. İrlanda’da 6 yaşından küçük olanlar 4-5 yaş sınıflarına devam ederler. Eğitim

sistemi doğrudan merkezi bir yapı şeklinde örgütlenmiştir. Yunanistan’da okul öncesi eğitim 2 yıldır ve isteğe bağlıdır (Oktay, 2004, 66).

Türkiye’de 12 yıllık öğretim, zorunlu eğitim kapsamında olup okul öncesi eğitimin ise zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Zorunlu öğretim tüm vatandaşlar için parasız sağlanmakta ve mecburi tutulmaktadır.

XV. Milli Eğitim Şurası (1995) ön komisyon önerileri üzerine yapılan bir araştırmada, dünyadaki son gelişmeler ile Türkiye’nin ihtiyaç ve gerçekleri göz önüne alındığında “zorunlu eğitimin süresi ne olmalıdır?” sorusuna sınıf öğretmeni, branş öğretmeni, veli ve öğrencilerin verdikleri yanıtlarda, katılımcıların yarısına yakını okul öncesi eğitimi zorunlu eğitim kapsamına 1 yıl bile dahil etmedikleri görülmektedir. Fakat Milli Eğitim Bakanlığı’nın web sitesindeki ankette (Ağustos, 2006), anketi, yanıtlayanların % 94’ü okul öncesi eğitimin önemli olduğu ve okul öncesi eğitimin en az bir yıl zorunlu olması gerektiğine dair görüş bildirmişler (Ozana, Ramazan, 2007, 50).

Erkan’ın (1978, 118) yaptığı araştırma sonucunda; anaokulları yöneticileri şu önerilerde bulunmuşlardır:

* Anne- babalar ve çevre halkı okul öncesi eğitiminin önemi ve gereğine inandırılmaya çalışılmalıdır.

* Okul öncesi eğitim, parasız ve zorunlu olmalıdır.

* Okul öncesi eğitim, Milli Eğitim Bakanlığınca kabul görmeli ve okul öncesi eğitime gerekli önem verilmelidir.

* Okul öncesi eğitim, temel eğitim kapsamına alınmalıdır.

* Okul öncesi eğitiminin önemi ve gerekliliğini artırmak amacıyla kitle iletişim araçları yoluyla tanıtımlar yapılmalıdır.

Aksu Koç, Erguvanlı Taylan, Bekman (2002: 11) araştırmasında; ana sınıfı öğretmenlerine, okul öncesi eğitiminde öncelikle neler ele alınmalıdır diye sorulduğunda, İstanbul, Diyarbakır ve Van illerindeki öğretmenlerin %44,4’ü alan hakkındaki bilgi ve eğitimi artırmanın, %30,6’sı aileleri okul öncesi konusunda bilinçlendirmenin, %41,7’si fiziksel şartların iyileştirilmesinin gerektiğini belirtmiştir. Van’da ek olarak okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirmek ve fiziksel şartları

iyileştirmek de öncelikler arasında dile getirilmiştir. Araştırmada öğretmenler açısından okul öncesi eğitimin zorunlu olması öncelikler arasında bulunmaktadır.

Başal ve Taner Derman'nın (2010: 567) araştırması sonucunda Türk milli eğitimi sistemi içinde en düşük okullaşma oranının okul öncesi kademesinde olduğu buna karşın gelişmiş ülkeler okul öncesindeki okullaşma oranını % 100'e çıkarmaya çalışarak okul öncesi eğitimini daha küçük yaşlarda verebilme gayreti içine girmişlerdir. Araştırma sonucunda okul öncesindeki okullaşma oranının nitelik ve nicelik olarak yeterli seviyede olmadığı vurgulanmıştır. Araştırma sonucu okul öncesi eğitiminin zorunlu olması gerektiğini veya okul öncesinde okullaşmanın % 100'e çıkarmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Aydın (2006: 196) araştırmasında; Türkiye'de zorunlu eğitimin süresinin 12 yıla çıkarılması, okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının artırılması, ana sınıflarından başlanarak okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi için gerekli çalışmalar yapılması önerisinde bulunmuştur.

Engle, Black, Behrman ve arkadaşları (2007: 369; 229–242) araştırmalarında, gelişmekte olan ülkelerdeki okula gitmenin ekonomik getirileriyle ilgili çalışmalardan elde edilen tahminler, okulöncesi programlara katılımın yaşam boyu iş gelirini %5-10 civarı artırmaya katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Kaytaz'ın (2005: 8) Türkiye'de okul öncesi eğitim fayda- maliyet analizine göre erken çocukluk eğitimine yani okul öncesi eğitime yapılan her bir birimlik yatırımın, ülke ekonomisine 6.37 TL kadar bir getiri sağladığı saptanmıştır. Araştırmadaki bulgu okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve zorunlu olmasının gerekliliğini yansıtmaya açısından önemlidir.

TÜSİAD'ın (2005: 153) araştırması sonucunda erken çocukluk yani okul öncesi eğitiminin 6 yaş grubu çocuklar için devlet tarafından zorunlu hale getirilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Burada erken çocukluk yani okul öncesi eğitiminin temel eğitim kapsamına alınması düşünülmüştür.

AÇEV'in (2003:103) araştırma raporu sonucunda; erken çocukluk eğitimi çoğu ülkede yaygınlaştırılmış ve okulöncesi eğitim çocuk örgün eğitim sistemi içine girmeden mecburi kılınmıştır. Türkiye'de şartları elverişsiz çevreden gelen çocuklar için fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi ve çocukların hazır bulunuşluk düzeyinin yükseltilerek

ilköğretime kolay geçiş yapabilmelerini, hazır başlamalarını sağlamak için 60- 72 aylık çocuklar için bir yıllık eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerekli görülmüştür.

Gögebakan'ın (2011: 67) araştırmasında; çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderen annelerin, okul öncesi eğitiminin en az bir yıl zorunlu olmasına ilişkin verdikleri yanıtlar şu şekildedir: İlkokul mezunu annelerin % 83.9'u, ortaokul mezunu annelerin % 82.6'sı, lise mezunu annelerin % 88.5'i ve üniversite mezunu annelerin % 94.6'sı oranında 'Katılıyorum' dedikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan annelerin öğrenim durumlarına bakılmaksızın büyük bir çoğunluğu okul öncesi eğitimin en bir yıl zorunlu olması konusuna katıldıkları görülmektedir.

Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmek istenmesinin en önemli nedenleri; çocuğun kendi yapısı ve benlik algısında kaynaklanan nedenlerdir. Bilindiği gibi yeni doğan bir çocuğun psikomotor, sosyal-duygusal, bilişsel ve dil açısından en hızlı yaşları, erken çocukluk yani okul öncesi döneme rastlamaktadır. Bundan dolayı bu dönemdeki okul öncesi çağ çocuklarının bilimsel ve eğitsel bir ortamda uzman öğretmen, yönetici, abla, denetçi gözetiminde sağlıklı bir şekilde tüm gelişim alanlarından yetiştirilerek ilköğretime hazır hale getirilmesi gerekmektedir (Tos, 2001, 11).

Türkiye'de, 17. Milli Eğitim Şurasında (2006); 60-72 aylık çocukluk çağını kapsayan okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalara başlanmasına dair tavsiye niteliğinde karar alınmıştır. 18. Milli Eğitim Şurasında (2010) ise "zorunlu eğitim, öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okul öncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim almaya fırsat verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmelidir" şeklinde karar alınmıştır.

Değişimin çok hızlı olduğu günümüz dünyasında bireylerin ve devletlerin eğitime bakışı da sürekli değişmektedir. Öyle ki bir zamanlar isteğe bağlı bir eğitim olarak kabul edilen okul öncesi eğitim kademesi günümüzde zorunlu eğitim kapsamında düşünülmekte ve bu yönde projeler üretilmekte, buna yatırımlar yapılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığının 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik uygulamalar ile ilgili 09.05.2012 tarih ve 401 sayılı 2012/ 20 no'lu genelgede; okul öncesi eğitimde 48-60 ay

arası çocuklar için 2013 yılı sonuna kadar belirlenmiş olan % 100 okullaşma hedefine devam edileceği ve okul öncesi eğitim için 30 Eylül 2012 tarihi itibariyle 37–66 ay arasındaki çocukların anaokulunda veya uygulama sınıflarında, 48–66 ay arasındaki çocukların ise anasınıflarında eğitim almaları sağlanacağı ifade edilmiştir.

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokullarında, resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin (okul müdürü ve müdür yardımcıları) ve bu okullarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerin, okul öncesi eğitimin, zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, okul öncesi eğitiminin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerini ortaya koymak araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı; Anaokulu ve bünyesinde anasınıfı olan ilköğretim okulu yöneticilerinin ve okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir.

Araştırmada bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Anaokulu ve bünyesinde anasınıfı olan ilköğretim okulu yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin, okul öncesi eğitimin önemine ve zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Anaokulu ve bünyesinde anasınıfı olan ilköğretim okulu yöneticilerinin ve okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına dair sorunları ve çözüm önerileri nelerdir?

Önem

Türk Milli Eğitim Sistemi'nde okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasıyla ilgili yapılan literatür taramasında, konu ile ilgili çok fazla araştırmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi eğitimin önemi ve zorunlu olmasıyla birlikte doğabilecek sorunlara ve bunların çözümlerine ilişkin yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşleri oldukça önemlidir. Çünkü uygulamada işin içinde olan yöneticilerin ve öğretmenlerin okul öncesi eğitimin zorunlu olması sonucunda doğabilecek sorunlara ilişkin görüşlerini

ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini objektif bir şekilde ortaya koydukları söylenebilir.

Bu çalışma ile okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinden yola çıkarak; var olan durumun belirlenmesi, okul öncesi eğitiminin zorunlu eğitim kapsamına alınması ile ilgili sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu durumun ve sorunların belirlenmesi, eğitim çalışanlarına, okul öncesi velilerine, eğitim kurumlarına ve Milli Eğitim Bakanlığına, dolayısıyla bütün topluma kazanımlar sağlaması umulmaktadır.

Sayıtlar

- 1.Katılımcılar ifadelerine içtenlikle görüş belirtmişler.
- 2.Anket ifadelerinin, öğretmen ve yöneticileri yönlendirmediği varsayılmıştır.
- 3.Öğretmen ve yöneticiler, ifadelerine nesnel olarak cevap vermişlerdir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Van ili belediye sınırları içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi anaokulları, resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin görüşleriyle sınırlıdır.

Tanımlar

Zorunlu Eğitim. Zorunlu eğitim, bir yurttaşın belirtilen çağa girince öğrenimini eğitim kurumlarında sürdürmesini kapsar (Başaran, 1982, 21. Akt: Bumin Süzen, 2004, 11).

Okul Öncesi Eğitim. Okul öncesi eğitimi, mecburi ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır (Resmi Gazete, Sayı: 14574).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın kuramsal temellerine yer verilmiştir. Bu kapsamda eğitimin ve okul öncesi eğitimin tanımı yapılmış, okul öncesi eğitimin önemi, amaçları, ilkeleri, düşünürlerin okul öncesi eğitim ile ilgili görüşleri, okul öncesinin çeşitli ülkelerdeki ve Türkiye’deki durumu açıklanmıştır.

Okul Öncesi Eğitim

Mialeret’e (1975) göre, ‘okul öncesi eğitimi’ yeni oluşan bir alandır. ‘Okul öncesi’, ‘temel eğitimden yani ilköğretimden önce gelen’ anlamı taşımakta, ‘okul çağı deyimi’ ise birçok ülkede olduğu gibi, 6 yaşında başlayan ‘zorunlu okul başlama zamanı’ olarak ifade edilmektedir. ‘Okul öncesi dönemi’ erken çocukluk dönemi deyiminin anlamı, çocuğun doğumundan ilköğretime girişine, altı yaşına kadar olan yaşam sürecini içine almaktadır (Akt: Başal, 2005, 9).

Okul öncesi eğitim; 0-72 aylık çocukların aile ve eğitim kurumu ortamında, gelişim ve kişisel özelliklerine uygun olarak; bilişsel, sosyal-duygusal, dil ve psikomotor yönden gelişimlerini destekleyen, çocuklarda sosyal çevre imkânı sağlayan, çocukların kültürel değerlerine yön veren ve ilköğretime hazırlayan eğitim sürecidir (Bulut, 1996, 3).

Çocuklarda 3-4 yaş arası, irade gelişiminin başladığı dönemdir. Çocuk severek ve isteyerek oyun yoluyla kendini işine verir, sessizce çalışır ve bundan zevk alır. Çocuğun sürekli hareket halinde olduğu dönemdir. Okul öncesi eğitim kurumları çocuğun aile hayatından ilköğretimdeki hayatına geçmesini kolaylaştıran ve çocuğun gelişmesine katkıda bulunan kurumlardır (Erkunt, 1966, 2).

0-6 yaşlar arasındaki okul öncesi dönem çocuğun gelişiminin hızlı olduğu önemli bir dönemdir. Bu dönemde temeli atılan beden ve kişilik yapısının herhangi sapmaya uğramadan, aynı yönde gelişmesi olasılığı yüksektir. Yapılan araştırmalarda, çocukluk dönemimde kazanılan davranışların çoğu gelecekte bireyin kişiliğini şekillendireceği gözlenmektedir. Okul öncesi dönemde kritik yıllar vardır. Bu dönemde

verilecek bilgi ve kazandırılacak beceriler zengin uyarıcılar ve tecrübelerle desteklenmediğinde, çocuğun ileriki yaşamında eksikler görülebilir (Oğuzkan ve Oral,1997. Akt: Küçük, 2006, 1).

Okul öncesi eğitimin amaçları

Okul öncesi eğitimin temel amacı; çocuğun ilköğretime başlamadan önce psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel alanda gelişimini bir bütün olarak geliştirecek makul bir ortamda uygun bir eğitim vermektir. Ailenin, sosyo-kültürel ve ekonomik gelişmişlik düzeyi yeterli olsa da bu durum okul öncesi eğitim için yetersiz olabilir. Anne ve babanın çocuklarına gösterdiği ilgi çocuğun temel gereksinimlerini tamamıyla karşılamayabilir (Başal, 2005, 16). Ailenin konumu ve eğitim düzeyi ne düzeyde olursa olsun çocuğun gelişimi ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim kurumu kadar yeterli olmadığı ifade edilebilir.

Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, okul öncesi eğitimin amaç ve görevlerini 6. maddesinde şu şekilde açıklamaktadır (Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 2009, 3):

a) Çocukların Atatürk, vatan, millet, bayrak, aile ve insan sevgisini benimseyen, millî ve manevî değerlere bağlı, özgüven sahibi, çevresiyle ilişkileri iyi olan, dürüst, prensip sahibi, saygılı ve sosyo-kültürel farklılık içinde hoşgörülü insanlar olarak yetişmelerine zemin hazırlamak amacıyla mücadele etmek ve beden, zihin, duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını ve Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak,

b) Çocuklara sevgi, saygı, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma ve paylaşma gibi davranışları ve hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışlarını kazandırmak ayrıca çocukları ilköğretime hazırlamaktır şeklinde ifade edilmiştir.

Mialaret tarafından geliştirilen okul öncesi eğitimin evrensel sayılabilecek amaçları üç başlık altında sunulmuştur (Aral ve ark.2000. Oğuzkan, Oral, 1983. Akt: Poyraz, 2003, 21):

Toplumsal amaçlar: alışan annelere, çocukların eğitimini ve bakımını üstlenerek destek sağlamak ve her çocuğun bireysel farklılıkları dikkate alınarak onların sosyal, bilişsel, duygusal, psikomotor, cinsel vb. alanlarda gelişimlerine destek olmaktır.

Eğitici amaçlar: Çocuğun duygularını yönetmesini sağlamak ve yaşadığı vreyle iletişimi sağlayarak çocuğun duyarlı davranışlarını geliştirmektir.

Gelişimsel amaçlar: Çocuğun normal gelişimi esas alarak kendi otokontrolünü yapan, denetimini kimseden yardım almadan yapan, öğrenme, dil vb. becerilerin gelişimini sağlamaktır.

Okul ncesi eğitiminin temel ilkeleri

Okul ncesi eğitiminin temel ilkeleri Tina Bruce ve Sir Christopher Ball'ın fikirleri temel alınarak verilmeye çalışılmıştır (Ball, 1994 ve Read, 1966, Akt: Oktay, 2004, 131). Buna göre;

- * Okul ncesi dönem yaşamın en kritik evresi,
- * Çocuğun gelişim döneminde özel alıcı dönemler,
- * Çocuğun isteklerine duyarlılık,
- * Eğitimin çocuğu bir bütün olarak ele alması,
- * Çocuğun aktif katılımı, yeteneklerinin desteklenmesi, her şeyden öğrenmesi, öğrenmeler arasında ilişki kurması, duyarlar yolu ile öğrenmesi, kendi kendine düşünme ve öğrenme konusunda desteklenmesi,
- * Oyun ve iyi düzenlenmiş eğitim ortamı, diğer insanlarla etkileşim temel ilkelerdir.

Okul ncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği okul öncesi eğitimin ilkelerini aşağıdaki şekilde aklamaktadır (Okul ncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 2009, 3):

a) ocukların psikomotor, bilişsel, sosyal, dil ve zbakım becerileri gibi gelişimlerini destekleyecek eğitim ortamı hazırlanır ve çocukların sağlıklı beslenmesi ve vreye duyarlı olmaları sağlanır.

b) Eğitim etkinlikleri; çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk ve paylaşma duygularını geliştirici nitelikte olur, etkinliklerinin değerlendirilmesinde belirlenen amaç ve kazanımlara ne lde ulaşıldığı tespit edilir, etkinlikler düzenlenirken

çocukların gelişim özellikleri, ilgileri, gereksinimleri ile okulun ve çevrenin koşulları dikkate alınır.

c) Eğitim, sevgi ve şefkat anlayışı içinde yürütülür; çocuklara eşit davranılır ve bireysel farklılıklar dikkate alınır. Çocuklara ceza verilmez, onların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına fırsat verilir ve şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı hazırlanması için çaba gösterilir.

d) Oyun, öğrenme yöntemi olarak uygulanır, eğitim programı hazırlanırken ailelerin ve çevrenin özellikleri dikkate alınır, ailenin eğitim etkinliklerine etkin katılımı sağlanır ve çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı sistemli olarak değerlendirilir.

Okul öncesi eğitimin önemi

Dünyanın bütün çocuklarının; sağlıklı beden, zihin ve ruh sağlığına sahip olacak bir şekilde yetiştirilme, ilgi ve kabiliyetleri doğrultusunda ulaşılması düşünülen en üst basamağa kadar ilerleme hakkı vardır. Erken çocukluk yaşamının ilk yılları çeşitli yönlerden çok önemli ve kritik yıllardır. Bu erken çocukluk yıllarında sağlanacak kaliteli bir okul öncesi eğitim çocuğun gelecek yaşamını olumlu yönde etkileyecektir (Yaşar, 2002. Akt: Severcan, 2007, 8). Erken çocukluk döneminde etkili okul öncesi eğitim alınmadığı zaman çocuğun gelecek yaşamında ciddi kişisel, sosyal eksiklikler oluşabilir.

Gelişimin çok hızlı olduğu 0-6 yaş arası okul öncesi dönemde tam da çocuğun ihtiyaç duyduğu ilgi gösterilip eğitim verilmelidir. Bu yıllarda verilecek eğitim, çocuğun gelişim özellikleri ve ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Bu dönemde verilmesi gereken eğitim ve desteğin daha sonra verilmesi çocuğun gelişimi ve alması gereken eğitim için çok geç olacaktır. Çünkü erken çocukluk dönemindeki gelişim daha sonraki gelişimin temelini oluşturmaktadır (Ozana ve Ramazan, 2007, 14).

Batılı ülkeler okul öncesi eğitime çok önem vermekte ve zorunlu eğitimi okul öncesini de kapsayacak şekilde düzenlemektedir. Türkiye'deki ailelerin sosyo-ekonomik yapıları, eğitim düzeyleri ve çevre faktörleri dikkate alındığında okul öncesi eğitime verilecek önem ortaya çıkmaktadır. Ayrıca gelişmekte olan sosyo- kültürel ve ekonomik gelişimimiz okul öncesi eğitimin yaygınlaşmasını zorunlu kılmaktadır (Kantarcıoğlu, 1992, 1). Eğitim kurumları aracılığıyla verilecek okul öncesi eğitim, şartları elverişsiz çevreden gelen çocuklarla sosyo ekonomik düzeyi yüksek bölgelerden

gelen çocuklarla ortak bir yetiştirme ortamı sağlayarak seviye ve çevre ayırımını ortadan kaldırdığı söylenebilir.

Birey hayatının ilk 5 yılı çocuğun ailesinin özellikle annesinin sevgi ve şefkatine en çok ihtiyaç duyduğu dönemdir. Bu dönem araştırmacılar tarafından çocuğun öğrenme potansiyelinin çok yüksek olduğu bir dönem olarak ifade edilmektedir. Bu sebeple yaşamın ilk yılları yani erken çocukluk dönemindeki eğitimin özelliği ve kalitesi ile kişinin nasıl bir birey olacağı arasında bir ilişkinin varlığı söz konusudur (Oktay, 2009, 289).

Okulöncesi eğitim Türkiye’de uzun zaman çocuk bakıcılığı ve çalışan annelerin çocuklarını verdikleri yuvalar olarak algılanmıştır (Çağlar, 1999. Akt: Gedikoğlu, 2005, 71). Fakat bilimsel araştırmalar çocuğun kişilik özelliklerinin büyük bir kısmının temel eğitim çağından önce şekillendiğini ortaya koymaktadır. Çocukları aileye bağımlı olmaktan kurtaran, yaratıcılığın oluşmasını sağlayan okul öncesi dönemde çocukların psikomotor, bilişsel, dil ve toplumsal yönden gelişmeleri bir bütün olarak sağlanmaktadır (Gedikoğlu, 2005, 71).

Okul öncesi eğitimin ortaya çıkış nedeni

Küçük çocukların eğitilmesi gerektiği düşüncesinin Milattan önce 400 yıllarına dayandığı bilinmektedir. Yapılan araştırmalar sonucundaki bulgular okul öncesi dönemle ilgili ilk bilgilerin eski Yunan’a ait olduğunu ortaya koymaktadır. Fakat düşünürlerin tam anlamıyla çocuklarla ilgilenmesi 16.- 17. yüzyıldan itibaren başlamıştır. Eflatun, Rousseau, Oberlin, Pestalozzi gibi büyük düşünür ve eğitimciler çocukların erken yaşlarda eğitilmesinin gerektiğini düşünmüşler, fikir ve düşünceleriyle okul öncesi eğitimin önem kazanması ve gelişmesi için ilk temelleri atmışlardır (Siva, 2008, 5).

Çocuğun yaşamının ilk dönemdeki (0-5 yaş) eğitimine, beslenmesi ve sağlığı kadar önem verilmeye başlanması özellikle 19. yüzyılın ortalarından itibaren artmaya başlamıştır. Buna bağlı olarak pek çok ülkede okul öncesi eğitim, ülke eğitim sisteminin doğal bir parçası olarak kabul görmüştür. Özellikle Avrupa ülkelerinde okul öncesi eğitim ilköğretime başlamadan zorunlu eğitime tabi tutulmuştur. Avrupa ülkelerindeki okul öncesi eğitime yönelik olumlu bakış sonucu, günümüzde Avrupa Birliği içinde yer

alan ülkelerde okul öncesi döneme ilişkin okullaşma oranı 5-6 yaş grubu için % 40- % 100 arasında gerçekleştiği görülmektedir (Oktay, 2005,12).

Tam anlamıyla modern, kurumsal okul öncesi eğitim Türkiye’de 20. yüzyılın başında görülmeye başlanmıştır. Daha sonra, 1992 yılında okul öncesi eğitim ilköğretim bünyesinde bir bölüm olmaktan çıkarılarak ayrı bir genel müdürlük olmuştur (Bostancı, 2008, 50). Gelişmelerle birlikte, okul öncesi ve ilköğretim genel müdürlüğü kaldırılarak temel eğitim genel müdürlüğü çatısı altında birleştirilmiştir.

Bazı düşünürlerin okul öncesi eğitim ile ilgili görüşleri

John Locke (1632–1704)

Erken çocukluk eğitimi yani okul öncesi eğitimi ile ilgili temel görüşü Boş Levha teorisidir. Boş Levha teorisine göre, bireyin zihni dünyaya geldiğinde işlenmemiş boş bir levha gibidir. Dünyaya geldikten sonra dışarıdaki çevreyle kurulan olumlu ilişkiler neticesinde bilgi ve tecrübe sahibi oluruz. Eğitimin amacı çocuğun hoşuna gidebilecek bir çevre oluşturmak ve olumlu deneyimler kazanmasını sağlamaktır (Morrison, 1988, Akt: Oktay, 2004, 47). Boş levha teorisinde, çocuğun eğitimi için çevrenin, diğer faktörlerden (kalıtım vb.) daha önemli olduğu söylenilebilir.

Jean Jacques Rousseau (1712–1778)

Çocuğun gelişim özelliklerinin yetişkinin gelişim özelliklerinden farklı olduğunu ve gelişim özelliklerinin ayrımını yaparak, bunun nasıl yapılacağı ile ilgili örneklere Emile adlı eserinde ortaya koyan Rousseau’dur. Bundan dolayı Rousseau, okul öncesi eğitimde son yıllarda genel kabul gören, çocuğun istek ve ihtiyaçlarına uygun çocuk merkezli eğitim yaklaşımının öncü düşünürlerinden biri olmuştur (Oktay, 2004, 47).

Fransız Rousseau ‘emir ve itaat çocuk doğasında da yoktur’ şeklinde ifade etmektedir. Geleneksel baskı yönteminin bırakılmasını istemektedir. Günümüzde çağdaş psikolojinin de kabul ettiği gibi Rousseau, hayatın ilk dönemini insanın gelişimini etkileyen çok önemli hayati dönem olarak görmektedir (Poyraz, 2003, 2).

John Heinrick Pestalozzi (1746–1827)

Rousseau’dan çok etkilenen Pestalozzi’ de çocuğun eğitiminde, onun tabiatına uygun yol izlemenin gerekliliğini vurgular. Her tür eğitimin duyu yoluyla alınan izlenimlere dayandığını ve izlenimler sayesinde çocuğun var olan özelliklerinin

geleceğini ifade eder. Pestalozzi'nin eğitim anlayışı elin, kafanın ve kalbin eğitimi şeklinde özetlenebilir (Oktay, 2004, 48).

Sosyal problemlerin, yeni bir eğitim sistemiyle çözümlenebileceğini düşünen Pestalozzi, kıyı kenar bölgelerde, fakir çocukları yararına, direkt tecrübeler ve el becerilerine yönelik okullar açmıştır. Öğrenmenin, dünyaya gelmeyle birlikte başladığı görüşünü esas alan, eğitim uygulamalarını ebedi bir insan sevgisi ve fedakârlıkla yürüten Pestalozzi, çocuk eğitimine etkisi çok olmuştur (Oğuzkan ve Oral, 2001, 25).

Reggio Emilia (1970)

1970'li yıllarda İtalya'da merkezi hükümet yerel örgütlere okul öncesi eğitiminin yaygınlaştırılması amacı ile kreş ve anaokulları açma ve sürdürme emrini vermiştir. Bu yetkiye dayanarak belediye çeşitli üniversitelerden bilim adamları ve düşünürler ile iş birliği yaparak Reggio Emilia adında bir okul öncesi eğitim projesi başlatmıştır. Reggio Emilia projesi varolan okul öncesi kurumlarında yeniden yapılanmayı ve bu kurumları güncelleştirmeyi, ayrıca birçok okul öncesi eğitim kurumu açmayı ve özgün eğitim yöntemlerini bu kurumlarda uygulamayı hedeflemiştir (Temel, 2005).

Friedrich Wilhelm Froebel (1782–1852)

Froebel erken çocukluk dönemdeki çocukların eğitimleri ile birebir ilgilenmiş, çocuklar için okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılacak materyaller geliştirmiştir. Bu materyaller çocukların duyuşal, duygusal, zihinsel fonksiyonlarını geliştirecek özelliktedir. Froebel anne çocuk ilişkisine çok önem vermektedir. Annelere çocuklara okuması için ninniler yazmıştır. Froebel 1816 yılında 3-6 yaş çocukları için ilk anaokulunu kurmuştur (Poyraz, 2003, 5).

Froebel sistemli bir okul programı oluşturmuştur. Programda ödüller, etkinlikler, bestelenen şarkılar ve eğitsel oyunlar yer almaktadır. Ödüller, çocukların elle dokunabildikleri ve öğretmenin verdiği yönergeye göre kullanabildikleri materyallerdir. Bu materyaller sayı sayma, ölçme, zıt kavramları karşılaştırma ve kavram geliştirmeye yardımcı olmaktadır (Oktay, 2004, 50).

Froebel, 1840'ta Göttingen'de 'Kindergarten' adını verdiği ilk anaokulunu açmıştır. Kurduğu anaokullarında faaliyetler genel olarak oyun, türkü ve elişlerinden

oluşmaktaydı. Froebel için hayal gücü çok önem taşımaktaydı. Açtığı okulda dayanışma ve sevgi ağırlık basmaktaydı (Özyüksel, 1984, 11).

Maria Montessori (1870–1952)

Montessori, çocuklardaki potansiyelin ortaya çıkması için çocuğun eğitim gördüğü ve bulunduğu ortamların uygun bir şekilde oluşturulması gerektiğini ortaya koymuştur. Oluşturulan ortamlarda çocukların, kendilerini ifade etme becerilerini ortaya koyması, onlara gelişimlerini özgürce gerçekleştirme şansının verilmesi gerektiğini vurgulamıştır (Oktay, 2004, 52).

Froebel gibi anaokulları ilk kurucularından olan ve önemli katkıları olan Maria Montessori (1869-1952) tıp doktorudur. Maria Montessori İtalya’da hem sağlıklı çocuklarla hem de zihinsel engelli çocuklarla ilgilenmiş ve bu konuda büyük başarılar elde etmiştir. 1898’de ‘İlk çocuk evini’ kurmuştur (Poyraz, 2003, 6).

Montessori, kendi kuramını ve felsefesini kendisi uygulayan ve bu konuda başarılar kazanan bir eğitimci ve düşünürdür. Öğretmen eğitim özel materyaller tedarik eder. Kuramında ne yapılacağını söyleyerek rehberlik amaçlı geri çekilir. Çocuğu materyalle bir arada bırakır. Onun sisteminde biyolojik ve zihinsel gelişmeler birbiriyle ilişkilidir. ‘gelişim aşamasında duyarlılık dönemleri’, ilgiyle ve itinayla takip edilmelidir (Tos, 2001, 36).

Jean Piaget (1896–1980)

Piaget çocuğun zihin gelişimi üzerine odaklanmış ve zihin gelişimi üzerine bir kitap yayınlamıştır ve Piaget Kuramını öne sürmüştür. 1950’li yıllara kadar önemsenmeyen görüşleri o tarihten beri kabul görmeye başlanmış ve sürekli olarak daha iyiye gitmiştir. Piaget çocukların yaparak, yaşayarak, oynayarak ve oynadıkları hakkında konuşarak daha iyi öğrendiklerini iddia etmektedir (Baykan, Turla, 1995; Poyraz,1999, Akt: Poyraz, 2003, 7).

Piaget’ye göre çocuk dünyanın sıradan alıcısı değildir. Bilgiyi elde etmede etkin bir göreve sahiptir. Piaget bu ayrılıkların sebeplerini araştırmış ve insanın dünyayı algılamasına olanak veren bilişsel süreçleri ifade etmeye çalışmıştır. Piaget, bilişsel gelişimi, biyolojik ilkelerle açıklamıştır. Piaget’e göre insan gelişimi, kalıtım ve

çevrenin birbirini etkilemesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Senemoğlu, 1997, 39).

Piaget, bilişsel gelişim ilgili kuramını geliştirirken, verilerini deneysel gözlemlerinin ve bilimsel araştırmalarının yanı sıra gündelik yaşamın içinden geçen olaylardan oluşan bilgilerden de elde etmiştir. Çocuklar üzerinde yaptığı gözlemler neticesinde küçük çocukların dünyalarının yani hayata bakış açılarının yetişkinlerin dünyasından çok farklı olduğu tezini ortaya atmasına temel teşkil etmiştir (Erden ve Akman, 1997, 52).

Leo S. Vygotsky (1933–1978)

‘Sosyal- Kültürel Teorisi’nde bilişin yani bilginin sosyo-kültürel bir olgu olduğunu, sosyal tecrübelerin düşüncüyü şekillendirdiğini, çocuğun bu sosyalleşme süreci aşamasında yetişkinler aracılığıyla duyarlı bir şekilde ve planlı olarak teşvik edilmesinin onun sosyal ve bilişsel gelişimini destekleyeceğini’ iddia etmiştir (Bıyıklıoğlu, 2006, 49).

Erken çocukluk dönemi üzerine yaptığı çalışmalarda öğrenmenin sosyokültürel tarafına vurgu yaparak sahaya katkıda bulunan Vygotsky’ e göre çocuklar, akranlarıyla iletişime geçerek ve etkileşim yoluyla öğrenirler ve bu sebepten çocukların yakınındaki akranlarının öğrenmelerinde etkileri yüksektir. (Bayhan ve Artan, 2007, 65).

Çeşitli ülkelerde okul öncesi eğitim

Almanya

Zorunlu eğitim kurumuna başlama yaşı 6’dır. Almanya’da okul öncesi eğitim kurumlarının hedefi; çocuğu içinde yaşadığı çevrenin ve toplumun sorumlu bir bireyi olarak yetiştirmektir. Okul öncesi eğitim kurumları hizmet ettiği çocuğun ve ailenin ilgi ve ihtiyaçlarına göre eğitim sunmaktadır (Oktay, 2004, 66).

Almanya Federal Cumhuriyeti anayasası ikili bir yapı ortaya koymaktadır. Zorunlu okula başlama yaşının altında bulunan çocuklar için ihtiyaç duyulan tüm gereksinimleri karşılamakla gerek federal hükümet seviyesinde gerek eyalet seviyesinde iki istisna ile sosyal yardım bakanlıkları sorumludur. Çünkü eğitim öğretim işlerinde eyaletlere mutlak yetkiler verilmiştir (Oğuzkan, 2004, 25).

Avusturya

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 6'dır. İlk eğitim kurumları 19 yy.da Pestalozzi ve Froebel'in görüşleri esas alınarak kurulmuştur. Okul ncesi eğitimin amacı 3-6 yaş çocuklarının beş alanda yani psikomotor, bilişsel, sosyal-duygusal, dil ve öz bakım gelişimini sağlamak ve anne baba eğitimini tamamlamaktır (Oktay, 2004, 66).

Avusturya'da yönetim, eyaletlere dayalı federal bir yapıdan oluşmaktadır. Avusturya'da okul öncesi eğitimde okullaşma oranı % 90,5 seviyesine ulaşmıştır. Anaokullarından farklı bir yapıda olan ilköğretime hazırlık okul öncesi sınıfları mevcuttur. İlköğretime hazırlık okul öncesi sınıflarında, zorunlu eğitim yaş grubunda olmasına rağmen, zorunlu eğitimden zorluk çeken çocuklar eğitim grrleri (www.ibe.unesco.org: Akt. Memduhoğlu, 2007).

Belçika

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 6'dır. Federal bir devlet örgütlenmesi mevcut olduğu için Belçika'da, eğitim sistemi içinde devlet, bölge, komün ve Katolik kilisesi eliyle teşvik edilen eğitim kurumları yer almaktadır. Okul ncesi eğitim anaokulları ile sağlanmaktadır, isteğe bağlıdır ve parasızdır. Okul ncesi eğitim kurumunda okula en erken başlama yaşı 2,6'dır. Anaokulunda; içinde bulunduğu toplum hayatına hazırlık, zihinsel-fiziksel işbirliği, dil, matematik, müzik etkinliklerine ağırlık verilir. Belçika'da bulunan anaokullarının çoğu ilköğretim bünyesinde eğitim vermektedir ve bu okullarda tam anlamıyla ğretim yapılmamaktadır (Oktay, 2004, 67).

Danimarka

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 7'dir. Danimarka'da okul öncesi ğretim kurumlarının 170 yıllık bir geçmişi vardır. Okul ncesi eğitim kurumlarının hedefi, ilköğretime hazırlamak değil, çocuklara rahatça hareket edebilecekleri güvenli bir ortam ve uyarıcı evre zenginliği oluşturmaktır. Danimarka'da iyi bir şekilde bir araya gelmiş değişik türde okul öncesi kurumları bulunmaktadır (Oktay, 2004, 68).

Danimarka'da yasalar, net bir biçimde gündüz bakımevlerindeki, yuvalardaki ve anaokullarındaki eğitim faaliyetlerine ailelerin katılmalarına fırsat vermektedir. Bir merkezin yönetim işlerinden sorumlu kurul üyelerinden en az ikisinin anne-babalarından seçilmiş olması şartı aranmaktadır. Bundan dolayı mali hesaplar, günlük

programa ilişkin temel kurallar, yeni binaların projeleri vb. eğitim öğretim işlerinde karar verme oylamasına katılmaktadırlar (Oğuzkan, 2004, 45).

Fransa

Fransa’ da ulusal eğitim sisteminin temel basamağı olan okul öncesi eğitim 3-6 yaş arası %100’e ulaşmıştır. Fransa’ da okul öncesi eğitim 1886 yılında yasal olarak tanınmıştır. 1887 yılında kabul edilen okul öncesi eğitim programı 1995 yılına kadar uygulanmıştır. Fransa’da okul öncesi kurumları devamlılığı olan bir sistem olarak biçimlenmiştir (Gürel, 2008, 133).

Fransa’da ilkokul öncesi eğitim kurumu 1835 yılında kurulmuştur. Okul öncesi eğitim veren dört farklı tip kurum vardır. Bu okullar Türkiye’deki gibi ilköğretim bünyesinde beş yaşındaki çocukların eğitim gördüğü okullar, bağımsız binası olan yetiştirme okulları, iki günde bir ya da yarım gün eğitim veren kurumlar. Çocuklar eğitim gördüğü okullarda gelişim düzeylerine göre üç gruba ayrılırlar. Eğitim sistemi içinde fiziksel, bilimsel ve teknik, sanatsal ve dil gelişimini esas alan altı temel etkinlik bulunmaktadır (İkizer, 2004, Akt: Eken, 2006, 315).

Finlandiya

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 7’dir. Okul öncesi eğitim isteğe bağlıdır. Eğitimin sisteminin genel hedefi toplam nüfus içinde eşitliği sağlamak ve tüm bireylere lazım olan tüm bilgi ve beceriyi kazanmasını sağlamaktır. Okul öncesi eğitim, 5-6 yaş grubu çocuklar için kreş ve gündüz bakımevi, nüfus yoğunluğunun az olduğu yerlerde ise çok amaçlı ilköğretim okulları tarzında gerçekleşmektedir (Oktay, 2004, 69).

Finlandiya’da okul öncesi eğitim isteğe bağlıdır. Okul öncesi eğitim 5–6 yaşındaki çocuklar için gündüz bakımevi tarzında ve nüfus yoğunluğunun az olduğu bölgelerde ise çok programlı ilköğretim okulları ilişkili olarak faaliyet vermektedirler. Gündüz bakımevleri çocukların yetiştirilmesinde ailelere yardım etmeyi ve çocuklarda sağlıklı bir kişilik geliştirmeyi hedefleyen eğitim kurumlarıdır (Düşek, 2008, 40).

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 5’tir. Okul öncesi eğitim hizmeti devlet, gönüllü ve özel müteşebbisler olmak üzere üç sektörden oluşmaktadır. Çoğunlukla devlet okulları ücretsizdir. Gönüllü ve özel sektörler ise verilen eğitim kalitesi ve hizmetine göre velilerden ücret almaktadır. Türkiye’de olduğu gibi anaokulları

bağımsız, anasınıfları da ilköğretimlerin bünyesinde hizmet vermektedir (Oktay, 2004, 71).

İrlanda

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 6'dır. Çocuklar yaş guruplarına göre farklı sınıflarda eğitim görmektedirler. Bu sınıflar çoğunlukla bağımsız anaokulu binasında, ilköğretim müdürünün gözetimi ve denetimi altındadır. Okul öncesi eğitim parasızdır. Kiliselere bağlı ve kilise tarafından açılan okullara devlet para desteği sağlamaktadır. Bu eğitim kurumlarında programlarda İrlandaca, İngilizce, matematik, sosyo-kültürel, çevre, fen, sanat, beden sağlığı eğitimine yer verilmiştir (Oktay, 2004, 72).

İspanya

Eğitim kurumuna zorunlu başlama 6'dır. Okul öncesi eğitimin hedefi, çocuğun kişiliğinin bir bütün olarak gelişmesinin sağlanmasıdır. Okul öncesi eğitim farklı eğitim kurumlarının sorumluluğundadır. İsteğe bağlı olan okul öncesi eğitim kurumları, 2-3 yaş grubu çocuklar için çocuk bahçesi, 4-5 yaş grubu çocuklar için de anaokulu şeklinde eğitim vermektedir (Oktay, 2004, 73).

İspanya'da, eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 6'dır. Çocukların yaş gruplarına göre okullar değişik şekilde örgütlenmiştir. 0-3 yaş aralığındaki çocukların eğitim gördüğü kurumlara "çocuk bahçesi", 4-5 yaş aralığında çocukların gittiği eğitim kurumuna ise "anaokulu" olarak adlandırılmaktadır. 4-5 yaş grubu çocukların okullaşma oranı % 90; 5 yaş gurubu % 100; 3 yaş grubu için ise ortalama % 55'tir (Çetinkaya, 2006, 76).

İtalya

Eğitim kurumuna zorunlu başlama yaşı 6'dır. Devletin sorumluluğunda olan okul öncesi eğitim kurumlarının oranı % 40 diğer sektörlerin oranı % 60'tır. Devletin çıkardığı bir yasa ile okul öncesi eğitim tüm İtalyan vatandaşları için bir kamu hizmeti halini almıştır. İtalya'da okul öncesi eğitim kurumları özel, kilise, belediye ve devlet anaokulları şeklinde hizmet vermektedir. Bu okulların sorumluluğu eğitim bakanlığına, uygulamada yönetimi ise yerel eğitim yöneticilerine bırakılmıştır (Oktay, 2004, 74).

İtalya’da erken çocukluk dönemindeki çocuklar 3 yaşına geldikten sonra kreşe ve gündüz bakımevlerine alınmaktadır. Anne babalar çocuklarını istedikleri okula gönderme serbestliğine sahiptirler. Ancak eğitim kurumlarının fiziki kapasitesine göre sınırlılıklar olabilmektedir. Eğitim-öğretim 1 Eylül’de başlayıp 30 Haziran’da sona ermektedir. Okula başlama tarihi gün olarak farklı olabilmektedir (Koçyiğit, 2007, 62).

Portekiz

Zorunlu eğitim kurumuna başlama yaşı 6’dır. Okul öncesi eğitime ayrılan bütçe diğer eğitim kurumlarına ayrılan bütçeye göre oldukça fazladır. Ülkede 1970’lerden itibaren okul öncesi eğitim kurumlarının farklı türleri kurulmaya başlanmıştır. Okul öncesi eğitim, ilköğretimden önce temel eğitimin ilk kademesi olarak kabul görmektedir (Oktay, 2004, 76).

Okul öncesi eğitim kurumlarına devam zorunlu değildir. Okul öncesi eğitim, eğitim bakanlığı, iş sorunları, sosyal güvenlik bakanlığı, bağımsız kuruluşlar, gönüllü kuruluşlar, özel okullar veya kooperatif okulları, sendikalar ve diğer organizasyonlar tarafından açılan ve yönetilen okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilmektedir. Okul öncesi eğitim, ulusal eğitim sisteminin kabul gören önemli bir parçasıdır (yayim.meb.gov.tr).

Yunanistan

Yunanistan’da okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Zorunlu ilköğretime başlama yaşı 6’dır. Okul öncesi eğitim kurumlarının çoğu ilköğretimlerin bünyesinde faaliyet görmektedir. Belli bir öğretim metodu kullanılmamaktadır. Bunun sebebi, okul öncesi eğitim kurumunda okuma yazma öğretmekten öte çocuğu ilköğretime ve sosyal çevreye hazırlamaktır. Okul öncesi eğitim kurumlarının sayısı ülkedeki diğer eğitim kurumlarına oranla çok azdır (Oktay, 2004, 77).

Yunanistan’da isteğe bağlı olarak faaliyet gösteren okul öncesi eğitim 2 yıl sürmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları haftanın beş günü açıktır ve bu eğitim kurumuna devam eden çocuklar günde 3.5 saat eğitim görürler. Yunanistan’da okul öncesi eğitim kurumları sayısı yok denecek kadar azdır. Fakat farklı yaş guruplarında az sayıda çocuğun bulunduğu durumlarda bütün çocuklar aynı sınıfta eğitim görmektedir. Anaokullarının büyük bir kısmı ilköğretim okullarının bünyesinde faaliyet görmektedir (Oktay, 2003, 28).

Japonya

Japonya'da gelenek ve göreneklere dayanan kişilik eğitimine önem veren eğitim öğretim kurumları 2.dünya savaşı öncesinde açılmıştır. Müteşebbis, dernek ya da yerel yönetimler de eğitim kurumu açabilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları doğrudan devletin ya da yerel yönetimlerin denetimi ve gözetimi altındadır. Farklı iki tip eğitim kurumu mevcuttur. Bunlardan ilki 3–6 yaş gurubu arasındaki çocukları ilköğretime hazırlamayı hedefleyen çoğunlukla özel ve yarım gün eğitim veren kurumlar ikincisi de devlet destekli tam gün eğitim veren kurumlar (Haktanır, 2005).

3 yaş gurubu çocukların okul öncesi eğitim kurumuna gitme oranı 1970 yılından itibaren yükselişe geçmiştir. 1985 yılında % 10 olan oran, 1993 yılında % 16,9'a yükselmiştir. Yerel yönetimlerin işlettiği okul öncesi eğitim kurumları arasında 3 yaş gurubu çocukların eğitim gördüğü sınıfların bulunduğu okulların yeterli olmaması nedeniyle bu yaş gurubu çocukların eğitiminin büyük bir kısmını özel eğitim kurumları üstlenmektedir (Moriue- Nozato, 2003. Akt: Sakai, 2006, 23).

Türkiye'de okul öncesi eğitim

İmparatorluk dönemi

Osmanlı İmparatorluğu döneminde okul öncesi eğitim veren çeşitli kurumlar mevcuttu. Bunlar; sıbyan okulları, ıslahhaneler, darüleytamlar. Mahalle mektepleri olarak adlandırılan sıbyan okulları Kur'an öğrenmeyi, hesap yapmayı azda olsa yazı yazmayı öğreten ilköğretim kurumlarıydı. Darüleytamlar ve ıslahhaneler ise büyük oranda savaşlarda ailelerini yitirmiş çocukların eğitim gördüğü ve barındığı yerlerdi. Resmi okul öncesi eğitim kurumlarının açılışı Balkan Savaşları'ndan sonra artmaya başlamıştır (Oktay, 2004, 78).

Osmanlı devletinde 19. yüzyılın ikinci yarısında bazı yabancıların ve azınlıkların okul öncesi eğitim kurumu açtığı bilinmektedir. Fakat Müslümanların okul öncesi eğitim kurumu açmaları çok geç olmuştur. 23 Temmuz 1908'den önce bazı illerde özel Ana Mektepleri kurulmuştur. Resmi okul öncesi eğitim kurumları Balkan Savaşları'ndan sonra açılarak yaygınlaşmaya başlamıştır. Eğitim ile ilgili çok çeşitli yeniliklerde yapılmış olup herhangi bir altyapı olmadan bu işe girilmiştir (Akyüz, 2009, 267).

1915'ten önce çoğunlukla yabancılara ve azınlıklara ait özel anaokulları mevcuttu. Anaokullarının ilki 2 Mart 1915'te İstanbul'da eğitim öğretime başlamıştır. Bu okulöncesi eğitim kurumları için bir yönetmelik hazırlandı. 4-6 yaş grubu çocuklar için, bedensel hareketleri yapabilme, dini ve milli hikâyeler okuma, resimleri inceleme ve eliş çalışmaları gibi faaliyetlerin yapılması planlanmıştır. Anaokullarının resmi ve özel olarak açılabilmesine izin verilmiştir (Sakaoğlu, 2003, 145).

Cumhuriyet dönemi

Cumhuriyetin ilan edildiği tarihte 38 ilde 80 anaokulu ve 36 öğretmen 5880 öğrenciye eğitim vermiştir. 1930 yılında Milli eğitim bakanlığınca tüm illere gönderilen bir genelge ile anaokulu ve anasınıflarının açılmayacağı bildirilmiştir. 1961-1962 yılı eğitim-öğretim dönemine kadar resmi okul öncesi eğitim kurumu açılmamıştır. O yılki eğitim öğretim döneminde 10 ilde açılan anasınıflarına ilk öğretmen okulu çıkışlı 20 sınıf öğretmeni atanmıştır. 1992 yılında 3797 sayılı kanunla okul öncesi eğitim genel müdürlüğü kurulmuştur (Poyraz, 2003, 12).

29.17.1940 tarihinde bütçesi elverişli illerde, fabrikalarda, çocuğunu bırakacak kimsesi olmayan çalışan annelere yardım etmek amacıyla anaokulu yönetmeliği bir emirle tüm illere gönderilmiştir. Devletin okul öncesi eğitimi serbest bırakması, il özel idare bütçelerinin azlığı bu okul öncesi eğitim kurumlarının varlığını sürdürmesine fırsat vermemiştir. Bu yönetmelik 1954 yılına gelinceye kadar özel anaokulu açmak isteyenlerin başvuracağı bir rehber görevini görmüştür (Kantarcıoğlu, 1974, 3).

1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Kanunu ile okul öncesi eğitim zorunlu öğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimi olarak ele alınmıştır. 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın teşkilat ve görevleri hakkındaki kanunla merkez teşkilatı bünyesinde 1992 yılında ilk kez Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Bulut, 1996, 3).

Milli eğitim şuralarında okul öncesi eğitim

V. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitim kurumları ile ilgili tamamlayıcı kursların açılması ile ilgili karar alınmıştır. IX. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitim kurumlarının bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi, gerekli görülen yerlerdeki temel eğitim kurumlarının birinci kademesine bağlı anasınıfları veya ilgili

diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak açılabilceği de belirtilmiştir (MEB).

X. Milli Eğitim şurası'nda, ilköğretim bünyesinde ana sınıflarının kırsal yerlerde ve gecekondulu yörelerinde, Türkçe eğitimine ağırlık verilecek şekilde öncelikle yaygınlaştırılması kararı alınmıştır. XII. Milli Eğitim şurasında okul öncesi eğitim kademesine öğretim yetiştiren yükseköğretim programlarının 2 yıllık bir yükseköğretim kademesi olarak kalması kararlaştırılmıştır (ttkb.meb.gov.tr).

XV. Milli Eğitim şurasında okul öncesi eğitimin yakın bir zaman içinde hiç değilse 5-6 yaş gurubunun ilköğretim bünyesinde zorunlu eğitim kapsamına alınması konusunda bir karar alınmıştır. XVII. Milli Eğitim şurasında 60-72 aylık çocukluk çağını kapsayan okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalara başlanmalıdır ve XVIII. Milli Eğitim şurasında ise öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak okul öncesi eğitimin 1 yıl olacak şekilde zorunlu eğitim kapsamına alınması kararı alınmıştır (ttkb.meb.gov.tr).

Kalkınma planlarında okul öncesi eğitim

2. Beş Yıllık kalkınma Planında okul öncesi eğitimle ilgili şu cümleler yer almıştır: Okul öncesi eğitimi 3-6 yaş çocukların eğitimidir. Bu eğitimi ancak anne eğitiminden yoksun çocuklar elde edecektir. 1968-72 dönemlerinde okul öncesi eğitim hizmetleri bağımsız anaokulları ve ilkokul bünyesinde anasınıfları kurularak geliştirilecektir Bütün kız enstitülerinde öğretim programları ve okul öncesi eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla çocuk yuvaları açılacaktır (www.dpt.gov.tr).

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plan'ında, okul öncesi eğitimin daha çok anne eğitiminden yoksun işçi çocuklarının yoğun olduğu yörelerde ve kırsal kesimde yaygınlaştırılması, gecekondular ve işçi çocukları hedef alınarak, ülke ihtiyaçlarına uygun bir modelin geliştirilmesi yolunda çalışmalar yapılması gereği belirtilmiştir. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda okul öncesi eğitimin okullaşma oranının % 10'a çıkarılması için kamu kuruluşları ve özel kuruluş imkânlarından maksimum derecede faydalanılacağı belirtilmiştir (www.dpt.gov.tr).

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Döneminde yüzde 16 olarak belirlenen hedef yüzde 10.9 olarak gerçekleşmiştir. VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planında, OECD ülkelerindeki gerçekleşme durumları göz önüne alınarak, bu oran; 0-36 ay grubu için

yüzde 20, 36-72 ay grubu için ise yüzde 40 olarak öngörülmüştür. Aynı dönemde anne baba eğitimi, örgün ve yaygın eğitim kapsamında yaygınlaştırılmalı; 0-36 ay grubu çocuk sahibi ebeveynlerinin tümünün erişebileceği malzeme ve ortamlarla aile içi eğitim düzeyi yükseltilmelidir (DPT, 2001, 14).

Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla öğretmen ve fiziki altyapı ihtiyacı karşılanacağı, eğitim hizmetlerinin çeşitlendirileceği, toplumsal farkındalık düzeyinin yükseltileceği, erken çocukluk ve ebeveyn eğitimlerinin artırılacağı belirtilmiştir (www.dpt.gov.tr).

Son yıllarda okul öncesi eğitim

Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü 27.06.2010 Tarih 700/1795 sayılı pilot 31 ile gönderdiği resmi yazı ile:

Çocuğun öğrenmesinin en yoğun olduğu, temel alışkanlıkların, zihinsel yeteneklerinin en hızlı geliştiği ve biçimlendiği görüşü üzerinde durarak pilot 31 il valiliğine 2009-2010 eğitim öğretim yılında 60-72 aylık çocukların tamamının okullaştırılabileceği vurgulanarak, valiliklerce 60-72 aylık çocukların tamamının, okul öncesi eğitim hizmeti almalarına yönelik olarak;

- * Fiziki mekânı uygun her türlü okul ve kurum bünyesinde anasınıfı açılması,
- * Kamu kurum ve kuruluşlarının boş ve atıl binalarının tadilat ve dönüşümü yapılarak, anaokulu ve anasınıfına dönüştürülmesi,
- * Yapımı devam eden anaokulu inşaatlarının bitirilmesi,
- * Donatım ve eğitim materyali ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak tedbirlerin alınması,
- * Okul öncesi eğitimin önemi konularında; sempozyum, konferans, panel, görsel ve işitsel medya organları aracılığı ile ailelerin bilinçlendirilmesi, sivil toplum kuruluşları ile diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitime maddi ve manevi desteklerinin sağlanması, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması açısından pilot 31 il valiliğinden yapılması istenmektedir.

Okulöncesi eğitimin zorunlu olmasına yönelik olarak 2009 yılında 36 il, 2010 yılında 31 il, 2011 yılında 14 il zorunlu pilot il uygulaması kapsamına alınmıştır

(www.oöegm.meb.gov.tr). Önceleri isteğe bağlı bir kurum olarak görülen okul öncesi eğitim, birçok Avrupa ülkesinde zorunlu bulunmaktadır. Türkiye’ de 1992 yılında Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü kurularak okulöncesi eğitimin nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesine yönelik çalışmalar hız kazanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik uygulamalar ile ilgili 09.05.2012 tarih ve 401 sayılı 2012/ 20 nolu genelgede; okul öncesi eğitimde 48-60 ay arası çocuklar için 2013 yılı sonuna kadar belirlenmiş olan % 100 okullaşma hedefi devam edilecek ve okul öncesi eğitim için 30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla 37-66 ay arasındaki çocukların anaokulunda veya uygulama sınıflarında, 48-66 ay arasındaki çocukların ise anasınıflarında eğitim almaları sağlanacaktır şeklinde ifade edilmiştir (www.meb.gov.tr).

2000–2001 eğitim-öğretim yılından 2010–2012 eğitim-öğretim yılına kadar Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarının sayısal durumu, okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören öğrenci sayıları ve görev yapan öğretmen sayıları tablo 1’de verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 1. 2000–2012 Arası Öğretim Yıllarına Göre Okul Öncesi Eğitimde Sayısal Veriler

Öğretim Yılı	Okul	Öğrenci	Öğretmen
2000-2001	9.249	258.706	16.563
2001-2002	9.643	289.066	18.149
2002-2003	11.314	320.038	18.921
2003-2004	13.692	358.499	19.122
2004-2005	16.016	434.771	22.030
2005-2006	18.359	550.146	20.910
2006-2007	20.675	640.849	24.775
2007-2008	22.506	701.762	25.901
2008-2009	23.653	804.765	29.342
2009-2010	26.681	980.654	42716
2010-2011	27.606	1.115.818	48.330
2011-2012	48.802	1.169.556	55.883

(sgb.meb.gov.tr)

Tablo 1’de görüldüğü gibi; 2000-2001 eğitim-öğretim yılında okulöncesi eğitimdeki okul sayısı 9.249, bu okullara devam eden öğrenci sayısı 258.706 ve görev

yapan öğretmen sayısı 16.563 iken, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında okul sayısı 48.802'ye, okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören öğrenci sayısı 1.169.556'ya ve görev yapan öğretmen sayısı da 55.883'e yükselmiştir.

2000 yılından 2011 yılına kadar geçen sürede, okulöncesi eğitimden faydalanan çocuk sayısı, okul öncesi eğitim veren kurumların sayısı ve bu kurumlarda görev yapan öğretmen sayısında sayısal olarak büyük artışlar olmuştur. 2000 yılından 2011 yılına kadar geçen sürede okul öncesi eğitim kurumları, öğrenci ve öğretmen sayılarındaki artış okul öncesi eğitime verilen önemin bir göstergesidir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerinin toplanması ve çözümlenmesine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Araştırma, genel tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte veya günümüzde var olan bir durumu olduğu şekliyle araştırmayı amaçlayan yaklaşımlardır. Genel tarama modellerinde hedef, çok sayıda elemana sahip olan evren hakkında bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da anlamlı bir örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir (Karasar, 1995, 12).

Yapılan bu çalışma, anaokulu ve bünyesinde anasınıfları olan ilköğretim okulu yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi eğitiminin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin” görüşlerinin neler olduğunun tespit edilmesi için genel tarama modeli ile yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, Van ili belediye sınırları içerisindeki 76 resmi ilköğretim okulu ve bağımsız 20 anaokulunda görev yapan 339 öğretmen ve 192 yönetici oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, 20 ilköğretim okulu ve bağımsız 15 anaokulunda görev yapan toplam 45 yönetici ve 122 öğretmen oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu yöntem, araştırmanın problemi üzerinde etkili olabilecek önemli faktörlerin bulunduğu ve sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Bu örnekleme yönteminde evren bir veya birden çok ölçüte göre iki ya da daha çok alt tabakaya ayrılır. Sonra da her tabakadan basit yansız örneklem alınır ve alt örneklem birleştirilerek toplam örneklem elde edilir. Alt örneklemin tespitinde, basit tesadüfî

örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit tesadüfî örnekleme, evrendeki birimlerin listelendiği durumlarda kullanılır (Balcı, 2009).

Van il sınırı dâhilinde toplam 76 ilköğretim okulu ve bağımsız 20 anaokulu olduğu ve bu okulların bulunduğu merkezlerin coğrafi konumlarına göre kümelenecek 5 Eğitim Bölgesine ayrıldığı belirtilmektedir (www.van.meb.gov.tr).

Örneklemin belirlenmesinde şu aşamalar takip edilmiştir. Coğrafi konumlarına göre kümelenecek 5 eğitim bölgesine ayrılan Van merkezde, her bir bölgeden 4'er ilköğretim okulu ve 3 anaokulu basit tesadüfî yöntemle seçilmiş ve her bölgeden evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlayacak sayıda öğretmen ve yönetici seçilmiştir.

20 resmi ve özel ilköğretim okulu ve 15 resmi anaokulu kapsama dâhil edilerek toplamda 20 ilköğretim okulu ve 15 anaokuluna anket uygulanmıştır. Bu anket, 35 okulun 122 okul öncesi öğretmenine ve ortalama 45 müdür ve müdür yardımcısına uygulanmıştır. Yapılan çalışma 2011–2012 eğitim öğretim yılında sadece Van il merkezinden seçilen bu 20 ilköğretim okulu ve 15 anaokulu ile sınırlı tutulmuştur. Van'a bağlı merkez köy ve ilçe ilköğretim okulları ve anaokulları kapsam dışındır.

Tablo 2. Araştırmaya Alınan Örneklemin Bölge Durumuna Göre Sayısı

BÖLGE TİPİ	GÖREV TÜRÜ	TOPLAM SAYI	ÖRNEKLEM
1. EĞT. BÖL.	Öğretmen	68	24
	Yönetici	38	9
2. EĞT. BÖL.	Öğretmen	68	24
	Yönetici	38	9
3. EĞT. BÖL.	Öğretmen	68	24
	Yönetici	38	9
4. EĞT. BÖL.	Öğretmen	68	25
	Yönetici	39	9
5. EĞT. BÖL.	Öğretmen	67	25
	Yönetici	39	9
GENEL TOPLAM	Öğretmen	339	122
	Yönetici	192	45

Tablo 2 incelendiğinde araştırmanın örneklemini; 5 eğitim bölgesinden toplam 122 okul öncesi öğretmeni ve 45 yöneticinin oluşturduğu görülmüştür.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak “Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri” anketi kullanılmıştır. Anket formu; iki bölüm, (31) ifadeden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların görev türü ile ilgili bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise katılımcıların okul öncesi eğitimin önemi, zorunlu olması, zorunlu olması halinde oluşabilecek sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili ifadeler yer almaktadır.

Anketin oluşturulması için ilgili literatür tarandıktan sonra madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzuna katkı sağlamak için Van ilindeki anaokullarında görev yapan bir grup öğretmen ve yöneticiyle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. İlgili literatür taraması, öğretmen ve yöneticilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda oluşturulan madde havuzunun içinden, anket için gerekli maddeler seçilerek anketin bir taslağı oluşturulmuştur. Toplam 53 maddeden oluşan anket taslak formu cümle hataları, ifade yanlışlıklarını düzeltmek amacıyla Türk Dili uzmanlarına inceletilmiştir. Hazırlanan taslak anket formunda yer alan 53 madde eğitim bilimleri alanında dört alan uzmanının* görüş ve önerileri doğrultusunda 31 maddeye düşürülmüştür. Alan uzmanları tarafından anketteki eksiklikler/hatalar tespit edildikten ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uygulamaya geçilmiştir.

“Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri” anketi, katılımcıların verilen ifadelerde karşılaşmada sıklık derecelerini gösteren likert tipli beşli derecelendirme şeklinde hazırlanmıştır. Anket; hiç katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), tamamen katılıyorum (5) seçeneklerinden oluşmaktadır. Anketteki en düşük puan 1 iken en yüksek puan 5’ tir.

* Yrd. Doç. Dr. H. Basri MEMDUHOĞLU, Eğitim Yön., Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Programı
Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA, Eğitim Yön., Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Programı
Yrd. Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi A.B.D.
Yrd. Doç. Dr. Murat KAYRI, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi A.B.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak kullanılan “Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri’ anketi, çalışmanın örnekleminde bulunan okulöncesi öğretmenleri ve yöneticileri ile bünyesinde anasınıfı bulunan ilköğretim yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleri üzerinde uygulanmıştır. Öğretmenler ve yöneticilere dağıtılan 167 anket analizler için değerlendirmeye alınmıştır.

Anketten elde edilen veriler, SPSS 15.00 paket programının ücretsiz deneme sürümü kullanılarak analizleri yapılmış ve sonrasında da tanımlayıcı istatistiklerde değişkenlere ait gerekli karşılaştırmalar uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak yapılmıştır.

Öğretmenler ve yöneticilerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik test yönteminden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, öğretmenler ve yöneticilerden veri toplama aracıyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın amacına uygun bir biçimde tartışılarak yorumlanmıştır.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Önemi İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin önemi ile ilgili 1’den 12’ye kadar devam eden ifadelere ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar, bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 1: Okul öncesi eğitim velilerin bilinçlenmesine katkı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim velilerin bilinçlenmesine katkı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 1’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	2	4.4	2	1.2
Kararsızım	2	1.6	1	2.2	3	1.8
Katılıyorum	44	36.1	20	44.4	64	38.3
Tamamen katılıyorum	75	61.5	22	48.9	97	58.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 3 incelendiğinde ifade 1 için öğretmenlerden 1 kişi (%0,8) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1,6) “kararsızım”, 44 kişi (%36,1) “katılıyorum”, 75 kişi (%61,5) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise, 2 kişi (%4,4) “katılmıyorum”, 1 kişi (%2,2) “kararsızım”, 20 kişi (%44,4) “katılıyorum”, 22 kişi (%48,9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Hiçbir yönetici “hiç katılmıyorum” seçeneğini

işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 3 kişi (%1.8) “kararsızım”, 64 kişi (%38.3) “katılıyorum”, 97 kişi (%58.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “Okul öncesi eğitim velilerin bilinçlenmesine katkı sağlar” ifadesine olumlu baktıkları görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin geneli “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yakınlık arz etmektedir.

Buradan hareketle öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlulaşmasının veya yaygınlaşmasının velilerin bilinçlenmesine katkı sağladığını düşündükleri söylenebilir.

İfade 2: Okul öncesi eğitim çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 2’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılıyorum	29	23.8	17	38.8	46	27.5
Tamamen katılıyorum	91	74.6	26	57.8	117	70.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 4 incelendiğinde ifade 2 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “kararsızım”, 29 kişi (%23.8) “katılıyorum”, 91 kişi (%74.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “kararsızım”, 17 kişi (%38.8) “katılıyorum”, 26 kişi (%57.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Hiç katılmıyorum” seçeneğini hiçbir yönetici işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi

(%0.6) “katılmıyorum”, 2 kişi(%1.2) “kararsızım”, 46 kişi (%27.5) “katılıyorum”, 117 kişi (%70.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler” ifadesine çoğunlukla olumlu baktıkları görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin nerdeyse tamamının “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin genelinin “Okul öncesi eğitim çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler” ifadesine olumlu bakmasından dolayı, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri tutarlılık arz etmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin, okul öncesi eğitim almanın çocukların dengeli ve sağlıklı bir ruh gelişimi için etkili olduğunu düşündükleri söylenebilir. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin çocukların ruhsal gelişim üzerindeki etkisine inanmaktadırlar.

İfade 3: Okul öncesi eğitim çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 3’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	0	0	0	0	0	0
Katılıyorum	32	26.2	22	48.9	54	32.3
Tamamen katılıyorum	89	73.0	22	48.9	111	66.5
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 5 incelendiğinde ifade 3 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 32 kişi (%26.2) “katılıyorum”, 89 kişi (%73.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” ve “kararsızım” seçeneklerini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 22 kişi

(%48.9) “katılıyorum”, 22 kişi (%48.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Hiç katılmıyorum” ve “kararsızım” seçeneklerini hiçbir yönetici işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 54 kişi (%32.3) “katılıyorum”, 111 kişi (%66.5) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 5’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar” ifadesine verdikleri cevaplarla olumlu baktıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerden bu ifadeye olumsuz bakanların sayısının çok az olduğu görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri benzerlik taşımaktadır. Katılımcıların, okul öncesi eğitim almanın çocukların dil, sosyal-duygusal, psiko-motor, özbakım ve bilişsel gelişimlerini düzenli olarak izleme açısından çok önemli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Esaspehlivan (2006: 74) araştırması sonucunda, okul öncesi eğitim kurumuna gitme değişkenine göre; 68 aylık ve 78 aylık çocukların gelişim formunun bilişsel, dil, sosyo-duygusal, psiko-motor, öz bakım alt ölçekleri ve gelişim formundan aldıkları puanlar toplamında okul öncesi eğitimi almış olanlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç, okul öncesi eğitim kurumuna giden çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar bulgusunu desteklemektedir.

İfade 4: Okul öncesi eğitim çocukların beden gelişimini olumlu etkiler.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların beden gelişimini olumlu etkiler” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 4’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	1	0.8	4	8.9	5	3.0
Katılıyorum	35	28.7	26	57.8	61	36.5
Tamamen katılıyorum	85	69.7	14	31.1	99	59.3
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 6 incelendiğinde ifade 4 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “kararsızım”, 35 kişi (%28.7) “katılıyorum”, 85 kişi (%69.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9) “kararsızım”, 26 kişi (%57.8) “katılıyorum”, 14 kişi (%31.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Hiç katılmıyorum” seçeneğini hiçbir yönetici işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 5 kişi (%3.0) “kararsızım”, 61 kişi (%36.5) “katılıyorum”, 99 kişi (%59.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çocukların beden gelişimini olumlu etkiler” ifadesine verdikleri cevaplarla olumlu baktıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu bu ifadeye “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yakınlık arz etmektedir. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitim kurumuna gitmenin çocukların sağlıklı beden gelişimleri açısından gerekli olduğunu düşündükleri açıklanabilir.

Demirci, (2007: 64) yaptığı araştırma sonucuna dayalı olarak şu öneride bulunmuştur. Türkiye genelinde okul öncesi eğitiminin yaygınlaştırılması, oyunla eğitimin, psiko-motor öğrenmenin ağırlık kazandığı programların uygulanması, ruhen ve bedenen sağlıklı bireylerin yetişmesi açısından önemlidir. Bu sonuç “okul öncesi eğitim çocukların beden gelişimini olumlu etkiler” bulgusunu desteklemektedir.

İfade 5: Okul öncesi eğitim farklılıklara saygının artmasına katkı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim farklılıklara saygının artmasına katkı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 5'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	2	4.4	3	1.8
Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Kararsızım	5	4.1	4	8.9	9	5.4
Katılıyorum	37	30.3	25	55.6	62	37.1
Tamamen katılıyorum	78	63.9	14	31.1	92	55.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 7 incelendiğinde ifade 5 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “katılmıyorum”, 5 kişi (%4.1) “kararsızım”, 37 kişi (%30.3) “katılıyorum”, 78 kişi (%63.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9) “kararsızım”, 25 kişi (%55.6) “katılıyorum”, 14 kişi (%31.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir yönetici işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 3 kişi (%1.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 9 kişi (%5.4) “kararsızım”, 62 kişi (%37.1) “katılıyorum”, 92 kişi (%55.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticiler “Okul öncesi eğitim farklılıklara saygının artmasına katkı sağlar” ifadesine verdikleri cevaplarla olumlu baktıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri arasında fark olmadığı görülmektedir. Öğretmen ve yöneticiler bu konuda olumsuz düşünmemektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu bu soruya “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların, okul öncesi eğitim kurumlarına giden çocukların, farklı dinden ırktan ve kültürlerden gelen çocukları tanıdığını ve onların farklılıklarını hem eğitimle hem de onları benimseyerek aştığını düşündükleri söylenebilir. Bu bulguyla, farklı sosyo-ekonomik kültürlerden çocukların okul öncesi eğitim kurumlarında ortak bir şekilde yetiştikleri düşünülebilir.

İfade 6: Okul öncesi eğitim kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirir.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirir” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 6’ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	1	0.8	5	11.1	6	3.6
Katılıyorum	44	36.1	23	51.1	67	40.1
Tamamen katılıyorum	76	62.3	16	35.6	92.	55.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 8 incelendiğinde ifade 6 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “kararsızım”, 44 kişi (%36.1) “katılıyorum”, 76 kişi (%62.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 5 kişi (%11.1) “kararsızım”, 23 kişi (%51.1) “katılıyorum”, 16 kişi (%35.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Hiç katılmıyorum” seçeneğini hiçbir yönetici işaretlememiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 6 kişi (%3.6) “kararsızım”, 67 kişi (%40.1) “katılıyorum”, 92 kişi (%55.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da “Okul öncesi eğitim kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirir” ifadesine destek verdiklerini göstermektedir. Katılımcıların çoğu bu soruya olumsuz bakmamaktadır. Yönetici ve öğretmenlerin bu soruya bakışı benzerlik taşımaktadır. Öğretmenlerden hiç kimse “katılmıyorum” seçeneğini, yöneticilerden de hiç kimse “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemediği görülmektedir.

Araştırma sonucuna bakıldığında okul öncesi eğitim kurumuna giden çocukların kendi haklarını korudukları ve başkalarının haklarına saygı duydukları söylenebilir. Katılımcıların bu düşünceye hiç olumsuz bakmadıkları görülmektedir.

İfade 7: Okul öncesi eğitim ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahiptir.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahiptir” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 7’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	0	0	2	4.4	2	1.2
Kararsızım	3	2.5	3	6.7	6	3.6
Katılıyorum	44	36.1	25	55.6	69	41.3
Tamamen katılıyorum	74	60.7	14	31.1	88	52.7
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 9 incelendiğinde ifade 7 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 3 kişi (%2.5) “kararsızım”, 44 kişi (%36.1) “katılıyorum”, 74 kişi (%60.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%4.4) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 25 kişi (%55.6) “katılıyorum”, 14 kişi (%31.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 6 kişi (%3.6) “kararsızım”, 69 kişi (%41.3) “katılıyorum”, 88 kişi (%52.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 9’da görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da “Okul öncesi eğitim ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahiptir” düşüncesine sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu bu ifadeye olumsuz bakmamaktadır. Yönetici ve öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşleri tutarlılık arz etmektedir. Hiçbir öğretmen “katılmıyorum” seçeneğini işaretlememiştir. Öğretmenlerden hiç kimse “katılmıyorum” seçeneğini işaretlemediği görülmektedir.

Bu bulguya bakılarak erken dönemde okul öncesi eğitim almanın bazı ruhsal bozuklukların tespiti ve çözümü için çok önemli olduğu söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun okul öncesi eğitimin çocukların ruhsal durumu için çok önemli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

İfade 8: Okul öncesi eğitim Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 8’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	4	3.3	3	6.7	7	4.2
Katılıyorum	36	29.5	17	37.8	53	31.7
Tamamen katılıyorum	81	66.4	23	51.1	104	62.3
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 10 incelendiğinde ifade 8 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%3.3) “kararsızım”, 36 kişi (%29.5) “katılıyorum”, 81 kişi (%66.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 17 kişi (%37.8) “katılıyorum”, 23 kişi (%51.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 7 kişi (%4.2) “kararsızım”, 53 kişi (%31.7) “katılıyorum”, 104 kişi (%62.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğunun “Okul öncesi eğitim Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar” ifadesine olumlu baktıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğretmen

ve yöneticilerin bu sorudaki düşünceye sahip oldukları söylenebilir ve çoğu bu ifadeye olumsuz bakmamaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yakınlık arz etmektedir.

Araştırma sonucuna bakılarak sosyo- ekonomik gelişmişlik düzeyi farklı bölgelerden gelen çocuklar ve farklı dil ve lehçe kullanan bireyler için okul öncesi eğitimin ne kadar önemli olduğu söylenebilir. Çünkü farklı dil ve lehçe kullanan bireyler okul öncesi eğitim kurumlarında İstanbul Türkçesini kullanmakta ve Türkçeyi daha iyi öğrenebilmektedir.

Önkol Şengül (2007: 100) tarafından yapılan araştırmanın bulgusunda 5-6 yaş çocuklarının Türkçe dil kullanım becerileri ile okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süreleri arasındaki ilişki ortaya konmaktadır. Bu sonuca göre, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi arttıkça, Türkçe dil kullanım becerileri olumlu yönde gelişmektedir. Bu araştırma bulgusu, “Okul öncesi eğitim, Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar” ifadesiyle örtüşmektedir.

Ayrıca Yıldırım’ın (2011: 93) araştırması sonucunda çocukların Türkçeyi dilbilgisi ve söz dizimi kurallarına uygun olarak kullanabilmelerinde öğretmenlerin doğru model olması, etkinliklerden daha çok etkili olmaktadır. Ayrıca resimli kitap okuma etkinliği de çocukların uygun bir Türkçe kullanmalarını desteklemektedir. Bu sonuç, çocuğun okul öncesi eğitim almasına bağlı olarak, “Okul öncesi eğitim Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar” bulgusunu desteklemektedir.

İfade 9: Okul öncesi eğitim çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 9'a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	0	0	0	0	0	0
Kararsızım	2	1.6	8	17.8	10	6.0
Katılıyorum	54	44.3	27	60.0	81	48.5
Tamamen katılıyorum	65	53.3	9	20.0	74	44.3
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 11 incelendiğinde ifade 9 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.6) “kararsızım”, 54 kişi (%44.3) “katılıyorum”, 65 kişi (%66.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. “Katılmıyorum” seçeneğini hiçbir öğretmen işaretlememiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 8 kişi (%17.8) “kararsızım”, 27 kişi (%60.0) “katılıyorum”, 9 kişi (%20.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 10 kişi (%6.0) “kararsızım”, 81 kişi (%48.5) “katılıyorum”, 74 kişi (%44.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğunun “Okul öncesi eğitim çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağlar” ifadesine olumlu baktıkları görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin bu ifadedeki düşünceye sahip oldukları söylenebilir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifade ilgili görüşleri tutarlı görünmektedir. Gelecekte doğaya saygılı, çevreye duyarlı bireyler için okul öncesi eğitim almanın ne kadar önemli olduğu söylenebilir.

Bu araştırmadaki bulgu, Akçay’ın (2006: 120) araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Akçay’ın araştırmasında okul öncesi dönemde başlayan çevre eğitimi gelecekteki yetişkinlerin doğaya ve doğal kaynaklara karşı daha nitelikli davranışlar geliştirmesini sağlayacaktır. Bireylerin çevre eğitimi ile ilgili davranışları kazanması, doğaya ve doğada yaşayan diğer canlılara saygı geliştirmesi ile bilinçli bir toplum oluşacaktır.

Fakat Buhan'ın (2006: 96) araştırması sonucunda ise öğretmenlerin eğitim programlarında çevre eğitimine yeteri kadar yer vermedikleri görülmektedir. 2002 yılında yeniden yapılandırılan okul öncesi eğitim programı çevresinde günlük planlarda çevre eğitimi verilir verilemeyeceği ile ilgili soruya öğretmenlerin sadece % 29'u mevcut amaç ve kazanımlarla çevre eğitimi verilebileceğini söylemişlerdir. 2002 ve 2006 yılında yeniden yapılandırılan okul öncesi eğitim programına eklenen çevre bilinci ile ilgili amaç ve kazanımlar bulunmaktadır. Bu amaç ve kazanımlarla çevreye duyarlı çocuklar yetiştirilebilir.

İfade 10: Okul öncesi eğitim şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 10’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	2	4.4	3	1.8
Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Kararsızım	3	2.5	4	8.9	7	4.2
Katılıyorum	38	31.1	17	37.8	55	32.9
Tamamen katılıyorum	79	64.8	21	46.7	100	59.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 12 incelendiğinde ifade 10 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “katılmıyorum”, 3 kişi (%2.5) “kararsızım”, 38 kişi (%31.1) “katılıyorum”, 79 kişi (%64.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9) “kararsızım”, 17 kişi (%37.8) “katılıyorum”, 21 kişi (%46.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 3 kişi (%1.8) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 7 kişi (%4.2) “kararsızım”, 55 kişi (%32.9) “katılıyorum”, 100 kişi (%59.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da “Okul öncesi eğitim şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlar” düşüncesine sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu bu ifadeye olumsuz bakmamaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yakınlık arz etmektedir.

Araştırma sonucuna göre sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi farklı bölgelerden gelen çocuklar için okul öncesi eğitimin ortak bir yetiştirme ortamı sağladığı ve sosyo-ekonomik farklılıkları bir nebze kapattığı söylenebilir.

İfade 11: Okul öncesi eğitim alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 11’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	0	0	3	6.7	3	1.8
Kararsızım	1	0.8	3	6.7	4	2.4
Katılıyorum	51	41.8	26	57.8	77	46.1
Tamamen katılıyorum	69	56.6	12	26.7	81	48.5
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 13 incelendiğinde ifade 11 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “kararsızım”, 51 kişi (%41.8) “katılıyorum”, 69 kişi (%56.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 26 kişi (%57.8) “katılıyorum”, 12 kişi (%26.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 3 kişi (%1.8) “katılmıyorum”, 4 kişi (%2.4) “kararsızım”, 77 kişi (%46.1) “katılıyorum”, 81 kişi (%48.5) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 13’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğu “Okul öncesi eğitim alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir” ifadesine olumlu baktıkları görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin bu ifadeye çoğunlukla sahip olduğu söylenebilir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşlerinin yakın olduğu görülmektedir. Araştırma sonucuna göre okul öncesi eğitimin kendi haklarına sahip bireyler yetiştirdiği gibi başkalarının haklarına sahip bireylerin de yetişmesine fırsat tanıdığı söylenebilir.

Kılıç’ın (2008: 95) araştırması sonucunda, ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri ankette verdikleri cevaplardan okul öncesi eğitim alan öğrencilerin; eşyalarını arkadaşlarıyla paylaşma, arkadaşlarıyla işbirliği yapma, okul kuralları ve sınıf içi kurallara uyma, nezaket ve görgü kurallarına uyma becerilerinde okul öncesi eğitimi almayan öğrencilerden daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Yapılan t testi sonucunda okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal becerilerde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklaşma bulunmuştur. Araştırma sonucu “okul öncesi eğitim alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir” ifadesini desteklemektedir.

Tatar’ın (2009: 98) araştırmasındaki sonuçlara göre; kontrol ve deney grubundaki çocuklar, hoşgörü kavramına yönelik etkinliklere ilgi ile katılmıştır. Her iki gruptaki çocuklar özellikle yardımlaşma, paylaşma gibi etkinliklerde sorumluluk almaya karşı istekli oldukları gözlemlenmiştir. Bu bulgu, “okul öncesi eğitim alan çocuklar, başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir” ifadesiyle örtüşmektedir.

İfade 12: Okul öncesi eğitim icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitim icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 12’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Hiç Katılmıyorum	2	1.6	1	2.2	3	1.8
Katılmıyorum	2	1.6	2	4.4	4	2.4
Kararsızım	11	9.0	9	20.0	20	12.0
Katılıyorum	48	39.3	24	53.3	72	43.1
Tamamen katılıyorum	59	48.4	9	20.0	68	40.7
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 14 incelendiğinde ifade 12 için öğretmenlerden 2 kişi (%1.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.6) “ katılmıyorum”, 11 kişi (%9.0) “kararsızım”, 48 kişi (%39.3) “katılıyorum”, 59 kişi (%48.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%4.4) “katılmıyorum”, 9 kişi (%20.0) “kararsızım”, 24 kişi (%53.3) “katılıyorum”, 9 kişi (%20.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 3 kişi (%1.8) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%2.4) “katılmıyorum”, 20 kişi (%12.0) “kararsızım”, 72 kişi (%43.1) “katılıyorum”, 68 kişi (%40.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 14’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğu “Okul öncesi eğitim icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar” ifadesine olumlu cevap verdikleri görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri benzerlik göstermektedir. Fakat öğretmen ve yöneticiler arasında “kararsızım” seçeneği işaretleyenlerin artması öğretmen ve yöneticiler içinde bu soruya kuşkuyla bakanların olduğu söylenebilir.

Erken çocukluk döneminde verilecek okul öncesi eğitimin çocukların yaratıcı düşünme becerileri üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Çocuğun alıcılarının açık olmasının öğrenme kapasitesinin artmasına katkı sunduğu düşünülebilir.

Bertan, Haznedaroğlu, Koln, Yurdakök, Doğan Güçiz’in (2009: 7) araştırması sonucunda; araştırmacılar erken çocukluk döneminden itibaren uygun uyaranlar ile gelişimleri desteklenen çocuğun zekâsının ve öğrenme kapasitesinin artacağı konusunda toplumun bilgilendirilmesi önerisinde bulunmuştur.

Ayrıca Mutlu'nun (2010: 133) araştırma sonucunda, erken çocukluk dönemindeki çocukların düşünme becerileri, beklenen seviyenin üzerinde bulunmuştur. Çocuklara erken çocukluk yani okul öncesi eğitim döneminde gerekli fırsatlar oluşturulduğunda, çocukların düşünme ve akıl yürütme becerileri açısından zengin bir potansiyele sahip oldukları görülmüştür.

Yazar'ın (2007: 98) araştırması sonucunda ise çocuğun hayatında kritik bir öneme sahip olan okul öncesi eğitim kurumları yaratıcılığın gelişimine olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Bu bulgu “Okul öncesi eğitim icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar” bulgusuyla paralellik göstermektedir.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Olması İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlu olması ile ilgili 13'ten 17'ye kadar devam eden ifadelere ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar ve tablolarla ilgili bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 13: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 13'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	2	1.6	3	6.7	5	3.0
Katılmıyorum	2	1.6	2	4.4	4	2.4
Kararsızım	20	16.4	14	31.1	34	20.4
Katılıyorum	38	31.1	17	37.8	55	32.9
Tamamen katılıyorum	60	49.2	9	20.0	69	41.3
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 15 incelendiğinde ifade 13 için öğretmenlerden 2 kişi (%1.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.6) “ katılmıyorum”, 20 kişi (%16.4) “kararsızım”, 38 kişi (%31.1) “katılıyorum”, 60 kişi (%49.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 3 kişi (%6.7) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%4.4) “katılmıyorum”, 14 kişi (%31.1) “kararsızım”, 17 kişi (%37.8) “katılıyorum”, 9 kişi (%20.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 5 kişi (%3.0) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%2.4) “katılmıyorum”, 34 kişi (%20.4) “kararsızım”, 55 kişi (%32.9) “katılıyorum”, 69 kişi (%41.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artar” ifadesine olumlu baktıklarını göstermektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin çoğu bu ifadeye olumsuz bakmamaktadır. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri benzerlik arz etmektedir. Fakat öğretmenler ve yöneticiler arasında bu ifadeye “kararsızım” düzeyinde cevap verenlerin sayısının arttığı görülmektedir.

Okul öncesi eğitim alma oranı arttıkça bu eğitimden yararlanan kişilerin artmasına paralel olarak sağlıklı ve dengeli bireylerin toplumda artacağı söylenebilir. Sağlıklı ve dengeli bir kişiliğe bağlı olarak toplumda mutlu bireylerin artacağı düşünülebilir.

İfade 14: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 14'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	0	0	2	4.4	2	1.2
Kararsızım	4	3.3	3	6.7	7	4.2
Katılıyorum	47	38.5	24	53.3	71	42.5
Tamamen katılıyorum	70	57.4	15	33.3	85	50.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 16 incelendiğinde ifade 14 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%3.3) “kararsızım”, 47 kişi (%38.5) “katılıyorum”, 70 kişi (%57.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%4.4) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 24 kişi (%53.3) “katılıyorum”, 15 kişi (%33.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 7 kişi (%4.2) “kararsızım”, 71 kişi (%42.5) “katılıyorum”, 85 kişi (%50.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir” ifadesine olumlu baktıklarını göstermektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri tutarlı görünmektedir. Öğretmenlerin yöneticilere göre bu ifadeye daha olumlu baktıkları görülmektedir.

Çimen’in (2009: 76) araştırması sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarına giderek okul öncesi eğitimi programı ile eğitim alan (36–72 aylık çocuklar için) çocukların sosyal becerileri kazandıkları görülmektedir. Bu bulgu “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir” ifadesini desteklemektedir.

Her iki araştırmanın sonucuna bakıldığında tutarlılıklar görülmektedir. Yani çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna gitmesiyle daha çok sosyalleştiği ve buna bağlı olarak içe dönük yerine dışa dönük çocuklar yetiştiği söylenebilir. Çocuklar eğitim

kurumunda birden çok uyarıcı ve kişiyle karşılaştığında onların daha fazla sosyalleştiği söylenebilir.

İfade 15: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle çocuk dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmaz.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle çocuk dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmaz” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 15’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	4	3.3	1	2.2	5	3.0
Katılmıyorum	9	7.4	7	15.6	16	9.6
Kararsızım	18	14.8	7	15.6	25	15.0
Katılıyorum	43	35.2	20	44.4	63	37.7
Tamamen katılıyorum	48	39.3	10	22.2	58	34.7
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 17 incelendiğinde ifade 15 için öğretmenlerden 4 kişi (%3.3) “hiç katılmıyorum”, 9 kişi (%7.4) “katılmıyorum”, 18 kişi (%14.8) “kararsızım”, 43 kişi (%35.2) “katılıyorum”, 48 kişi (%39.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 7 kişi (%15.6) “katılmıyorum”, 7 kişi (%15.6) “kararsızım”, 20 kişi (%44.4) “katılıyorum”, 10 kişi (%22.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 5 kişi (%3.0) “hiç katılmıyorum”, 16 kişi (%9.6) “katılmıyorum”, 25 kişi (%15.0) “kararsızım”, 63 kişi (%37.7) “katılıyorum”, 58 kişi (%34.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 17’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle çocuk dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmaz” ifadesine olumlu baktıklarını göstermektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin çoğu bu ifadeye olumsuz bakmamaktadır. Fakat katılımcılar arasında bu ifadeyle ilgili olumsuz düşünenlerin sayısında az da olsa artış

olduğu görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri benzerlik taşımaktadır. Bu araştırma sonucunda çocukların okul öncesi eğitim kurumlarına gitmesiyle dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmayacağı düşünülebilir. Çocukların eğitim kurumuna gitmesiyle daha kurallı ve eğitilmiş bir ortamda bulunacakları için dışarıda oluşabilecek olumsuz bir ortamdan uzak kalacağı söylenebilir.

İfade 16: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 16’ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	2	1.6	0	0	2	1.2
Katılmıyorum	1	0.8	3	6.7	4	2.4
Kararsızım	6	4.9	1	2.2	7	4.2
Katılıyorum	46	37.7	31	68.9	77	46.1
Tamamen katılıyorum	67	54.9	10	22.2	77	46.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 18 incelendiğinde ifade 16 için öğretmenlerden 2 kişi (%1.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “katılmıyorum”, 6 kişi (%4.9) “kararsızım”, 46 kişi (%37.7) “katılıyorum”, 67 kişi (%54.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 3 kişi (%6.7) “katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “kararsızım”, 31 kişi (%68.9) “katılıyorum”, 10 kişi (%22.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%2.4) “katılmıyorum”, 7 kişi (%4.2) “kararsızım”, 77 kişi (%46.1) “katılıyorum”, 77 kişi (%46.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 18’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğu “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler” ifadesine olumlu cevap verdikleri görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde

cevaplar verdikleri görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri tutarlı görünmektedir.

Kaymaz'ın (2005: 25) araştırması, Türkiye'de okul öncesi eğitim fayda- maliyet analizine göre; erken çocukluk yani okul öncesi eğitime yatırım yapmanın aile, birey ve topluma faydaları olduğunu ortaya koymuştur.

Bu bulgu araştırmadaki “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler” bulgusunu desteklemektedir. Her iki araştırmanın sonucu örtüşmektedir. Okul öncesinde okul aile işbirliği çerçevesinde velilerle bireysel görüşmeler ve velilere seminerler düzenlendiğinden çocuğunu okul öncesi eğitim kurumuna gönderen annelerin, çocukların gelişimi ve eğitimi konusunda bilinçlendikleri söylenebilir.

İfade 17: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle aileler çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaparlar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle aileler çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaparlar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 17’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Kararsızım	6	4.9	4	8.9	10	6.0
Katılıyorum	56	45.9	28	62.2	84	50.3
Tamamen katılıyorum	58	47.5	12	26.7	70	41.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 19 incelendiğinde ifade 17 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “katılmıyorum”, 6 kişi (%4.9) “kararsızım”, 56 kişi (%45.9) “katılıyorum”, 58 kişi (%47.5) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9)

“kararsızım”, 28 kişi (%62.2) “katılıyorum”, 12 kişi (%26.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 10 kişi (%6.0) “kararsızım”, 84 kişi (%50.3) “katılıyorum”, 70 kişi (%41.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 19’da görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle aileler çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaparlar” ifadesine olumlu baktıklarını göstermektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir.

Aksu Koç, Erguvanlı Taylan, Bekman (2002: 7) araştırması sonucunda; çocuğun doğumundan 6 yaşına kadar olan sürede İstanbul, Diyarbakır, Van, illerindeki araştırmaya katılan annelerin en fazla desteğe ihtiyaç duydukları konu çocuk bakımı olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan anneler, okul öncesi eğitim kurumlarından ve öğretmenlerinden çocuk bakımı konusunda desteğe ihtiyaç duydukları hissedilmektedir.

Kuzu’nun (2006: 106) yaptığı araştırmanın bulgusunda; yapılan aile katılım çalışmalarında, çocuğunu okul öncesi eğitim kurumlarına gönderen deney grubu annelerinin, grup öğretmeniyle, veli toplantısında, bireysel veli görüşmelerinde veya çocuklarını okula bırakırken veya okuldan alırken çocuklarıyla ilgili konuşmak istedikleri, sormak istedikleri konular görüşülmüştür. Ailelerin grup öğretmeniyle çocuklarının sorunları hakkında görüşmek istediklerine ilişkin görüşleri görülmektedir. Ailelerin, çocuklarının eğitimi ve sorunları konusunda okul öncesi öğretmenleriyle işbirliği yaptıkları görülmüştür.

Her üç araştırmanın sonucu paralellik göstermektedir. Okul öncesi eğitimin zorunlulaşması ya da yaygınlaşmasıyla çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderen veliler bu konuda uzman olan okul öncesi öğretmenlerinden çocuk bakımı ve eğitimi konularından yardım aldıkları söylenebilir. Aksu Koç, Erguvanlı Taylan, Bekman (2002: 7) araştırması sonucunda annelerin en fazla desteğe ihtiyaç duydukları konunun çocuk bakımı olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Sorunlarla İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin sorunlara yönelik 18’den 21’e kadar devam eden ifadelere ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar ve tablolarla ilgili bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 18: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 18’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	12	9.8	2	4.4	14	8.4
Katılmıyorum	26	21.3	4	8.9	30	18.0
Kararsızım	13	10.7	3	6.7	16	9.6
Katılıyorum	43	35.2	25	55.6	68	40.7
Tamamen katılıyorum	28	23.0	11	24.4	39	23.4
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 20 incelendiğinde ifade 18 için öğretmenlerden 12 kişi (%9.8) “hiç katılmıyorum”, 26 kişi (%21.3) “katılmıyorum”, 13 kişi (%10.7) “kararsızım”, 43 kişi (%35.2) “katılıyorum”, 28 kişi (%23.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 25 kişi (%55.6) “katılıyorum”, 11 kişi (%24.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 14 kişi (%8.4) “hiç katılmıyorum”, 30 kişi (%18.0) “katılmıyorum”, 16 kişi (%9.6) “kararsızım”, 68 kişi (%40.7) “katılıyorum”, 39 kişi (%23.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 20’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yakınlık arz etmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde bir kısmı da “hiç katılmıyorum” ve “katılmıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yöneticilerin çoğu ise “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar” ifadesine katıldıklarını öğretmenlerin ise bir kısmının bu düşünceye katıldığını bir kısmının bu düşünceye katılmadığını göstermektedir.

Yöneticilerin çoğunun “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar” ifadesine katılmaları bu konuda öğretmenlerden sorunu anlama noktasında farklı düşünceleri idarecilik konularından kaynaklandığı söylenebilir.

İfade 19: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda kırtasiye sorunu daha da artar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda kırtasiye sorunu daha da artar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 19’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	16	13.1	3	6.7	19	11.4
Katılmıyorum	29	23.8	7	15.6	36	21.6
Kararsızım	6	4.9	4	8.9	10	6.0
Katılıyorum	38	31.1	20	44.4	58	34.7
Tamamen katılıyorum	33	27.0	11	24.4	44	26.3
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 21 incelendiğinde ifade 19 için öğretmenlerden 16 kişi (%13.1) “hiç katılmıyorum”, 29 kişi (%23.8) “katılmıyorum”, 6 kişi (%4.9) “kararsızım”, 38 kişi (%31.1) “katılıyorum”, 33 kişi (%27.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 3 kişi (%6.7) “hiç katılmıyorum”, 7 kişi (%15.6) “katılmıyorum”, 4 kişi (%8.9) “kararsızım”, 20 kişi (%44.4) “katılıyorum”, 11 kişi

(%24.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 19 kişi (%11.4) “hiç katılmıyorum”, 36 kişi (%21.6) “katılmıyorum”, 10 kişi (%6.0) “kararsızım”, 58 kişi (%34.7) “katılıyorum”, 44 kişi (%26.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 21’de görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir. Öğretmenlerin bir kısmının “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde bir kısmının da “hiç katılmıyorum” ve “katılmıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yöneticilerin çoğunun ise “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir.

Yöneticilerin genelinin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda kırtasiye sorunu daha da artar” ifadesine katıldıkları öğretmenlerin ise bir kısmının bu düşünceye katıldıkları bir kısmının ise bu düşünceye katılmadıkları görülmektedir. Yöneticilerin genelinin bu düşünceye sahip olmaları idarecilik konularından kaynaklandığı söylenebilir. Öğrenci sayısının artmasına paralel olarak yöneticiler, velilerin bazılarının karşılayamadığı ve çocukların eğitimi için gerekli olan kırtasiye malzemelerini sorun olarak gördükleri söylenebilir.

İfade 20: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle donanım sorunu daha da artar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle donanım sorunu daha da artar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 20’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	14	11.5	1	2.2	15	9.0
Katılmıyorum	32	26.2	6	13.3	38	22.8
Kararsızım	9	7.4	6	13.3	15	9.0
Katılıyorum	40	32.8	26	57.8	66	39.5
Tamamen katılıyorum	27	22.1	6	13.3	33	19.8
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 22 incelendiğinde ifade 20 için öğretmenlerden 14 kişi (%11.5) “hiç katılmıyorum”, 32 kişi (%26.2) “katılmıyorum”, 9 kişi (%7.4) “kararsızım”, 40 kişi (%32.8) “katılıyorum”, 27 kişi (%22.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 6 kişi (%13.3) “katılmıyorum”, 6 kişi (%13.3) “kararsızım”, 26 kişi (%57.8) “katılıyorum”, 6 kişi (%13.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 15 kişi (%9.0) “hiç katılmıyorum”, 38 kişi (%22.8) “katılmıyorum”, 15 kişi (%9.0) “kararsızım”, 66 kişi (%39.5) “katılıyorum”, 33 kişi (%19.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 22’de görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşleri arasında fark bulunmaktadır. Yöneticilerin geneli, öğretmenlerinde bir kısmı “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle donanım sorunu daha da artar” ifadesini desteklemektedir. Yöneticilerin genelinin “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde, öğretmenlerin ise bir kısmının “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde bir kısmının da “hiç katılmıyorum” ve “katılmıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir.

Göçhan Öçgöl’ün (2011: 65) yaptığı araştırmada, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması çabası ile birlikte anasınıfına dönüştürülen birimlerin donanım sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu bulgu “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle donanım sorunu daha da artar” ifadesini desteklemektedir.

Her iki araştırmanın sonucu paralellik arz etmektedir. Yöneticilerin öğretmenlere nazaran donanım sorununu önemsedikleri söylenebilir. Yöneticilerin ve öğretmenlerin bir kısmının artan öğrenci sayısına paralel olarak donanım sorunun çıkacağı kaygısını taşıdıkları söylenebilir.

İfade 21: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle temizlik sorunu ortaya çıkar.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle temizlik sorunu ortaya çıkar” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 21’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	43	35.2	8	17.8	51	30.5
Katılmıyorum	33	27.0	17	37.8	50	29.9
Kararsızım	10	8.2	3	6.7	13	7.8
Katılıyorum	27	22.1	15	33.3	42	25.1
Tamamen katılıyorum	9	7.4	2	4.4	11	6.6
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 23 incelendiğinde ifade 21 için öğretmenlerden 43 kişi (%35.2) “hiç katılmıyorum”, 33 kişi (%27.0) “katılmıyorum”, 10 kişi (%8.2) “kararsızım”, 27 kişi (%22.1) “katılıyorum”, 9 kişi (%7.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 8 kişi (%17.8) “hiç katılmıyorum”, 17 kişi (%37.8) “katılmıyorum”, 3 kişi (%6.7) “kararsızım”, 15 kişi (%33.3) “katılıyorum”, 2 kişi (%4.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 51 kişi (%30.5) “hiç katılmıyorum”, 50 kişi (%29.9) “katılmıyorum”, 13 kişi (%7.8) “kararsızım”, 42 kişi (%25.1) “katılıyorum”, 11 kişi (%6.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 23’te görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin yarısından fazlası “hiç katılmıyorum” ve “katılmıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin yarısından fazlasının “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda temizlik sorunu ortaya çıkar” ifadesine katılmadıkları görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlulaşmasına paralel olarak temizlik kaygısını taşımadıkları veya bu sorunun çözülemeyecek bir durumda olmadığını düşündükleri söylenebilir.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Eğitim Kalitesine Yönelik İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin eğitim kalitesine yönelik 22’den 24’e kadar devam eden

ifadelere ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar ve tablolarla ilgili bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 22: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilgi azalır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilgi azalır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 22’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	42	34.4	8	17.8	50	29.9
Katılmıyorum	34	27.9	21	46.7	55	32.9
Kararsızım	16	13.1	8	17.8	24	14.4
Katılıyorum	22	18.0	6	13.3	28	16.8
Tamamen katılıyorum	8	6.6	2	4.4	10	6.0
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 24 incelendiğinde ifade 22 için öğretmenlerden 42 kişi (%34.4) “hiç katılmıyorum”, 34 kişi (%27.9) “katılmıyorum”, 16 kişi (%13.1) “kararsızım”, 22 kişi (%18.0) “katılıyorum”, 8 kişi (%6.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 8 kişi (%17.8) “hiç katılmıyorum”, 21 kişi (%46.7) “katılmıyorum”, 8 kişi (%17.8) “kararsızım”, 6 kişi (%13.3) “katılıyorum”, 2 kişi (%4.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 50 kişi (%29.9) “hiç katılmıyorum”, 55 kişi (%32.9) “katılmıyorum”, 24 kişi (%14.4) “kararsızım”, 28 kişi (%16.8) “katılıyorum”, 10 kişi (%6.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 24’te görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri benzerlik arz etmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin yarıdan fazlası “hiç katılmıyorum” ve “katılmıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin yarıdan fazlasının “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilgi azalır” ifadesine katılmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerden bir kısmının bu ifadeye “kararsızım” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar vererek bu düşünceye sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun artan öğrenci sayısına bağlı olarak öğrenciyle ilgilenme boyutunda herhangi bir problem olmayacağı görüşünü savundukları söylenebilir. Öğrenci sayısı artsa da azalsa da gerekli ilginin gösterileceğini düşünmektedirler.

İfade 23: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle artan öğretmen ihtiyacı, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olur.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle artan öğretmen ihtiyacı, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olur” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 25. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 23’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	10	8.2	2	4.4	12	7.2
Katılmıyorum	18	14.8	7	15.6	25	15.0
Kararsızım	15	12.3	6	13.3	21	12.6
Katılıyorum	45	36.9	19	42.2	64	38.3
Tamamen katılıyorum	34	27.9	11	24.4	45	26.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 25 incelendiğinde ifade 23 için öğretmenlerden 10 kişi (%8.2) “hiç katılmıyorum”, 18 kişi (%14.8) “katılmıyorum”, 15 kişi (%12.3) “kararsızım”, 45 kişi (%36.9) “katılıyorum”, 34 kişi (%27.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 7 kişi (%15.6) “katılmıyorum”, 6 kişi (%13.3) “kararsızım”, 19 kişi (%42.2) “katılıyorum”, 11 kişi (%24.4) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 12 kişi (%7.2) “hiç katılmıyorum”, 25 kişi (%15.0) “katılmıyorum”, 21 kişi (%12.6) “kararsızım”, 64 kişi (%38.3) “katılıyorum”, 45 kişi (%26.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 25’te görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin yarısından fazlası

“katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yöneticilerin genelinin ve öğretmenlerin yarısından fazlasının “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle artan öğretmen ihtiyacı, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olur” ifadesine katıldıkları görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin alan dışı branşlardan kişilerin okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen olacağı kaygısını taşıdıkları söylenebilir. Alan dışı kişilerin öğretmen olarak görev yapmaları öğretmenler ve yöneticiler tarafından sorun olarak görüldüğü için öğretmen ve yöneticilerin bu düşünceye olumsuz baktıkları görülmektedir.

İfade 24:Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenler okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabilirler.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenler okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabilirler” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 24’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	9	7.4	1	2.2	10	6.0
Katılmıyorum	13	10.7	6	13.3	19	11.4
Kararsızım	5	4.1	1	2.2	6	3.6
Katılıyorum	38	31.1	22	48.9	60	35.9
Tamamen katılıyorum	57	46.7	15	33.3	72	43.1
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 26 incelendiğinde ifade 24 için öğretmenlerden 9 kişi (%7.4) “hiç katılmıyorum”, 13 kişi (%10.7) “katılmıyorum”, 5 kişi (%4.1) “kararsızım”, 38 kişi (%31.1) “katılıyorum”, 57 kişi (%46.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 6 kişi (%13.3) “katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “kararsızım”, 22 kişi (%48.9) “katılıyorum”, 15 kişi (%33.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 10

kişi (%6.0) “hiç katılmıyorum”, 19 kişi (%11.4) “katılmıyorum”, 6 kişi (%3.6) “kararsızım”, 60 kişi (%35.9) “katılıyorum”, 72 kişi (%43.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 26’da görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin çoğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenler okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabilirler” ifadesine katıldıklarını göstermektedir. Fakat öğretmenler arasında bu ifadeyle ilgili olumsuz düşüncelerin sayısında az da olsa artış olduğu görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşlerinin yakın olduğu görülmektedir.

Yöneticilerin ve öğretmenlerin farklı branşlardan gelen öğretmenlerin okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemi yaşayabilecekleri kaygısı taşıdıkları söylenebilir.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Altyapıya Yönelik Çözüm Önerileri İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin altyapıya yönelik çözüm önerileri ile ilgili 25’ten 28’e kadar devam eden ifadelerle ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar ve tablolarla ilgili bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 25: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb.) devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb.) devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 25'e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	0	0	2	4.4	2	1.2
Katılmıyorum	4	3.3	2	4.4	6	3.6
Kararsızım	5	4.1	5	11.1	10	6.0
Katılıyorum	40	32.8	14	31.1	54	32.3
Tamamen katılıyorum	73	59.8	22	48.9	95	56.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 27 incelendiğinde ifade 25 için öğretmenlerden 4 kişi (%3.3) “katılmıyorum”, 5 kişi (%4.1) “kararsızım”, 40 kişi (%32.8) “katılıyorum”, 73 kişi (%59.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%4.4) “katılmıyorum”, 5 kişi (%11.1) “kararsızım”, 14 kişi (%31.1) “katılıyorum”, 22 kişi (%48.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 6 kişi (%3.6) “katılmıyorum”, 10 kişi (%6.0) “kararsızım”, 54 kişi (%32.3) “katılıyorum”, 95 kişi (%56.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 27’de görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri benzerlik taşımaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb.) devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır” ifadesine katıldıklarını göstermektedir.

Aydın'ın (2006: 193) araştırma sonucundaki, Almanya, İsveç ve Yunanistan’da zorunlu eğitim düzeyindeki bütün öğrencilerin okul materyalleri ailelerin maddi durumlarına bakılmaksızın devlet tarafından karşılanması bulgusu bu araştırma bulgusuyla yakınlık göstermektedir.

Her iki araştırmanın sonucuna bakıldığında çocukların kullandığı eğitim malzemelerinin devlet tarafından karşılanması gerektiği katılımcılar tarafında düşünüldüğü görülmektedir. Okul öncesi eğitimin zorunlulaşmasına paralel sosyal devletin gereği olarak eğitim materyallerinin devlet tarafından karşılanması gerektiği söylenebilir.

İfade 26: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite artırılmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite artırılmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 26’ya İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Kararsızım	0	0	0	0	0	0
Katılıyorum	21	17.2	20	44.4	41	24.6
Tamamen katılıyorum	99	81.1	24	53.3	123	73.7
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 28 incelendiğinde ifade 26 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.8) “katılmıyorum”, 21 kişi (%17.2) “katılıyorum”, 99 kişi (%81.1) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 20 kişi (%44.4) “katılıyorum”, 24 kişi (%23.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “katılmıyorum”, 41 kişi (%24.6) “katılıyorum”, 123 kişi (%73.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 28’de görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşleri benzerdir. Öğretmen ve yöneticilerin neredeyse tamamına yakınının “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların ‘Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite artırılmalıdır’ ifadesine katıldıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin bu ifade ile ilgili görüşleri yakınlık gösterdiği söylenebilir.

AÇEV’in (2005: 36) araştırmasında, okul öncesi eğitim alanındaki hizmet kalitesinin artırılması için ele alınması gereken konuların dağılımı incelendiğinde; İkinci sırada ele alınması gerekli bulunan konular; fiziksel şartların iyileştirilmesi (%19,2) ve öğretmen eğitimin iyileştirilmesidir (%14,8). Araştırma bulgularında katılımcılar, okul

öncesi eğitiminin hizmet kalitesinin artırılması için fiziksel koşulların iyileştirilmesini önemli görmektedir.

Çetinkaya'nın (2010: 71) araştırmasındaki şu öneri araştırmadaki çözüm önerisi ile tutarlılık göstermektedir. Okul öncesinde fiziksel alan çocukların rahatlıkla oynamasına ve hareket edebilmesine imkan tanınmalı, çocukların ihtiyaçlarını mümkün olduğunca yardım almadan karşılayabilecekleri güvenli bir fiziksel ortam oluşturulmalı ve eğitim programlarının istenilen şekilde uygulanabilmesine fırsat verecek yeterlilikte olmalıdır.

Her üç araştırmanın sonuçları örtüşmektedir. Her üç araştırmada da okul öncesi eğitimde kalitenin artması ve çocukların rahat hareket edebilmeleri için okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel koşulların iyileştirilmesi gerektiği düşüncesinin taşındığı görülmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel koşulların, materyal vb. ihtiyaçlar kadar önemli olduğu söylenebilir.

İfade 27: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara kırtasiye verilmelidir.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara kırtasiye verilmelidir” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 27’ye İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	1	2.2	1	0.6
Kararsızım	6	4.9	5	11.1	11	6.6
Katılıyorum	21	17.2	12	26.7	33	19.8
Tamamen katılıyorum	95	77.9	26	57.8	121	72.5
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 29 incelendiğinde ifade 27 için öğretmenlerden 6 kişi (%4.9) “kararsızım”, 21 kişi (%17.2) “katılıyorum”, 95 kişi (%77.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 5 kişi (%11.1) “kararsızım”, 12 kişi (%26.7) “katılıyorum”, 26

kişi (%57.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%0.6) “katılmıyorum”, 11 kişi (%6.6) “kararsızım”, 33 kişi (%19.8) “katılıyorum”, 121 kişi (%72.5) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 29’da görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara kırtasiye verilmelidir” ifadesine katıldıkları ve bu görüşü benimsedikleri söylenebilir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifadeyle ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir.

Sosyal devletin gereği olarak okul öncesi eğitimin zorunlulaşmasına paralel, faaliyetler için gerekli olan kırtasiyenin devlet tarafından karşılanması öğretmenler ve yöneticiler açısından önem taşıdığı söylenebilir. Öğretmenlerin yöneticilerden daha çok bu düşüncüyü savunmaları işin içinde daha çok bulunmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

İfade 28: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okulların donanım kapasitesi artırılmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okulların donanım kapasitesi artırılmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 28’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	0	0	1	0.6
Katılmıyorum	0	0	0	0	0	0
Kararsızım	0	0	2	4.4	2	1.2
Katılıyorum	28	23.0	16	35.6	44	26.3
Tamamen katılıyorum	93	76.2	27	60.0	120	71.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 30 incelendiğinde soru 28 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 28 kişi (%23.0) “katılıyorum”, 93 kişi (%76.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “kararsızım”, 16 kişi (%35.6)

“katılıyorum”, 27 kişi (%60.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 1 kişi (%0.6) “hiç katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “kararsızım”, 44 kişi (%26.3) “katılıyorum”, 120 kişi (%71.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 30’da görüldüğü gibi, öğretmen ve yöneticilerin nerdeyse tamamına yakını “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okulların donanım kapasitesi artırılmalıdır” ifadesine katıldıklarını göstermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin bu ifade ile ilgili görüşleri yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Göçhan Öçgül’ün (2011: 65) yaptığı araştırmanın önerisinde, okul öncesi eğitimin son yıllarda yaygınlaştırılması çabası ile birlikte, okul öncesi eğitim sınıfına dönüştürülen ilköğretim sınıflarının eksiklikleri, eğitim kalitesinin düşmesine sebep olduğu görülmektedir. Bu sınıfların, fiziki kapasite, yerleşim yeri, donanım eksikliği, öğrenci mevcudu gibi eğitim kalitesini etkileyecek sorunlarının giderilmeye çalışılması gerekmektedir. Bu öneri, araştırmadaki çözüm önerisi ile yakınlık göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve kalitenin düşmemesi açısından donanım ihtiyacının önemli olduğu ve bu donanım ihtiyacının ilgili kurumlar tarafından karşılanması gerektiği söylenebilir.

Katılımcıların Görev Türlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına Dair Personele Yönelik Çözüm Önerileri İle İlgili İfadelere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin personele yönelik çözüm önerileri ile ilgili 29’dan 31’e kadar devam eden ifadelerle ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarını veren tablolar ve tablolarla ilgili bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

İfade 29: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu

aranmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 29’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	2	4.4	3	1.8
Katılmıyorum	4	3.3	5	11.1	9	5.4
Kararsızım	6	4.9	6	13.3	12	7.2
Katılıyorum	28	23.0	13	28.9	41	24.6
Tamamen katılıyorum	83	68.0	19	42.2	102	61.6
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 31 incelendiğinde ifade 29 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%3.3) “katılmıyorum”, 6 kişi (%4.9) “kararsızım”, 28 kişi (%23.0) “katılıyorum”, 83 kişi (%68.0) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi (%4.4) “hiç katılmıyorum”, 5 kişi (%11.1) “katılmıyorum”, 6 kişi (%13.3) “kararsızım”, 13 kişi (%28.9) “katılıyorum”, 19 kişi (%42.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 3 kişi (%1.8) “hiç katılmıyorum”, 9 kişi (%5.4) “katılmıyorum”, 12 kişi (%7.2) “kararsızım”, 41 kişi (%24.6) “katılıyorum”, 102 kişi (%61.6) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 31’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğu “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşleri yakın görünmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranmalıdır” ifadesine katıldıklarını göstermektedir.

Çetinkaya’nın (2006: 98) araştırmasının sonucuna göre Türkiye’de eğitim kurumları yöneticiliği görevlerine atama yapılırken, yöneticilik eğitiminden geçmiş olmayı gerektiren kanuni bir zorunluluk olmamasından dolayı eğitim yöneticiliği meslekleşmediği görülmektedir. Bu bulgunun, araştırmadaki “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan

gelme durumu aranmalıdır” ifadesindeki öğretmen ve yöneticilerin taşıdığı düşüncüyü desteklediği söylenebilir.

Ayrıca, Kalkan’ın (2008: 77) araştırması sonucunda; diğer kurumlarda olduğu gibi okul öncesi eğitim kurumlarında da yönetim ve yöneticiler önemli bir göreve sahiptir. Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticiler, yönetim bilgi ve becerileri yanı sıra, alan bilgisine de sahip olmalıdır. Yöneticiler “alan bilgisi ve yönetim bilgisine sahip kişilerden seçilmelidir” önerisinde bulunmuştur. Bu öneri “ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranmalıdır” ifadesini desteklemektedir.

Üç araştırma sonucuna bakıldığında kaliteli bir okul öncesi hizmeti vermek için yöneticilerin alandan gelmesi ve yönetim uzmanlık bilgisi aranması gerekmektedir. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve kalitenin artması için okul öncesi eğitime bakan müdür yardımcısının okul öncesi mezunu olma şartı aranması öğretmenler, yöneticiler ve kaliteli bir okul öncesi eğitim hizmeti açısından önemli olduğu söylenebilir.

İfade 30: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle güvenlik elemanı alınmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle güvenlik elemanı alınmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 33’de verilmiştir.

Tablo 32. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 30’a İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	1	0.8	1	2.2	2	1.2
Katılmıyorum	4	3.3	1	2.2	5	3.0
Kararsızım	7	5.7	5	11.1	12	7.2
Katılıyorum	34	27.9	19	42.2	53	31.7
Tamamen katılıyorum	76	62.3	19	42.2	95	56.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 32 incelendiğinde ifade 30 için öğretmenlerden 1 kişi (%0.8) “hiç katılmıyorum”, 4 kişi (%3.3) “katılmıyorum”, 7 kişi (%5.7) “kararsızım”, 34 kişi (%27.9) “katılıyorum”, 76 kişi (%62.3) “tamamen katılıyorum” seçeneğini

işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 1 kişi (%2.2) “hiç katılmıyorum”, 1 kişi (%2.2) “katılmıyorum”, 5 kişi (%11.1) “kararsızım”, 19 kişi (%42.2) “katılıyorum”, 19 kişi (%42.2) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 5 kişi (%3.0) “katılmıyorum”, 12 kişi (%7.2) “kararsızım”, 53 kişi (%31.7) “katılıyorum”, 95 kişi (%56.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 32’de görüldüğü gibi yönetici ve öğretmenlerin bu ifade ile ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin nerdeyse tamamına yakını “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle güvenlik elemanı alınmalıdır” ifadesine katıldıklarını göstermektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin bu ifade ile ilgili görüşleri yüksek oranda benzerlik gösterdiği söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi dönem çocuklarının küçük olmasından dolayı güvenlik açığı oluşabileceği düşüncesiyle bu düşüncüyü destekledikleri söylenebilir.

İfade 31: Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle yardımcı hizmetli sayısı artırılmalıdır.

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle yardımcı hizmetli sayısı artırılmalıdır” ifadesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 33. Öğretmen ve Yöneticilerin İfade 31’e İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Öğretmen		Yönetici		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hiç Katılmıyorum	2	1.6	0	0	2	1.2
Katılmıyorum	3	2.5	0	0	3	1.8
Kararsızım	0	0	2	4.4	2	1.2
Katılıyorum	27	22.1	13	28.9	40	24.0
Tamamen katılıyorum	90	73.8	30	66.7	120	71.9
Toplam	122	100	45	100	167	100

Tablo 33 incelendiğinde ifade 31 için öğretmenlerden 2 kişi (%1.6) “hiç katılmıyorum”, 3 kişi (%2.5) “katılmıyorum”, 27 kişi (%22.1) “katılıyorum”, 90 kişi (%73.8) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Yöneticilerden ise 2 kişi

(%4.4) “kararsızım”, 13 kişi (%28.9) “katılıyorum”, 30 kişi (%66.7) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Toplamda katılımcılardan 2 kişi (%1.2) “hiç katılmıyorum”, 3 kişi (%1.8) “katılmıyorum”, 2 kişi (%1.2) “kararsızım”, 40 kişi (%24.0) “katılıyorum”, 120 kişi (%71.9) “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 33’te görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticilerin nerdeyse tamamının “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde cevaplar verdikleri görülmektedir. Yöneticilerden hiç kimse bu konuda olumsuz düşünmemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bu ifade ile ilgili görüşleri yakınlık arz etmektedir. Bu da katılımcıların “Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle yardımcı hizmetli sayısı artırılmalıdır” ifadesine katıldıklarını göstermektedir.

Yöneticilerden hiç kimse “katılmıyorum” ve “hiç katılmıyorum” seçeneklerini işaretlemediği görülmektedir. Okullarda yardımcı hizmetliye ne kadar ihtiyaç duyulduğu konusunda yöneticilerin öğretmenlerden daha fazla duyarlılık sahibi oldukları söylenebilir. Yöneticilerin okuldaki temizlik sorunu ile ilgili şikayet ve çözüm mercisi olmasından dolayı hizmetliye ihtiyaç noktasında öğretmenlerden daha fazla sorumluluk taşıdıkları düşünülebilir.

BÖLÜM V

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

Sonuçlar

Okul öncesi eğitimin önemi, zorunlu olmasıyla birlikte doğabilecek altyapı, eğitim kalitesine yönelik sorunlara, bunların çözümlerine ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinden elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Okul Öncesi Eğitimin Önemine İlişkin Sonuçlar

1. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin velilerin bilinçlenmesine katkı sağladığını düşünmektedir.
2. Öğretmen ve yöneticilerin neredeyse tamamı okul öncesi eğitimin çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkilediğini düşünmektedir.
3. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynadığını düşünmektedir.
4. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin çocukların beden gelişimini olumlu etkilediğini düşünmektedir.
5. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin farklılıklara saygının artmasına katkı sağladığını düşünmektedir.
6. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirdiğini düşünmektedir.
7. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahip olduğunu düşünmektedir.

8. Öğretmen ve yöneticilerin tamamına yakını okul öncesi eğitimin Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağladığını düşünmektedir.
9. Katılımcıların çoğunluğu okul öncesi eğitimin çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağladığını düşünmektedir.
10. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağladığını düşünmektedir.
11. Öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğu okul öncesi eğitim alan çocukların başkalarının haklarına saygı duymayı öğrendiğini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu arasında bu düşüncede farklılıklar bulunmamaktadır.
12. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu, okul öncesi eğitimin, yaratıcı düşünen bireylerin artmasına katkı sağladığını düşünmektedir.

Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Olmasına İlişkin Sonuçlar

13. Katılımcıların yarısından fazlası okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artacağını düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler benzer düşünmektedir.
14. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle çocukların içe dönük bireyler olmaktan ziyade dışa dönük olacaklarını düşünmektedir. Öğretmenler bu konuda yöneticilerden daha olumlu düşünmektedir.
15. Katılımcılar okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle çocukların dışarıdaki olumsuz çevreyle etkileşimlerinin az olacağını düşünmektedir. Bu konuda öğretmen ve yönetici görüşleri paralellik arz etmektedir.
16. Öğretmen ve yöneticilerin çoğu okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle anne ve anne adaylarının çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale geleceklerini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler bu konuda benzer düşünmektedir.

17. Katılımcılar okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ailelerin çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yapacaklarını düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunun görüşleri benzerlik taşımaktadır.

Altyapıya İlişkin Sorunlara Yönelik Sonuçlar

18. Yöneticilerin çoğu ve öğretmenlerin yarısı okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkacağını düşünmektedir. Öğretmen ve yönetici görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır.
19. Yöneticilerin geneli, okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda kırtasiye sorununun daha da artacağını düşünmektedir.
20. Yöneticilerin geneli, öğretmenlerinde bir kısmı okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle donanım sorunu daha da artacağını düşünmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı böyle düşünmemektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri benzerlik göstermemektedir.
21. Yönetici ve öğretmenlerin yarıdan fazlası okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullarda temizlik sorununun çıkacağını düşünmemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin bir kısmı bu düşünceye katılmaktadır. Katılımcıların görüşleri benzerlik taşımamaktadır.

Eğitim Kalitesine İlişkin Sorunlara Yönelik Sonuçlar

22. Yönetici ve öğretmenlerin yarıdan fazlası okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilginin azalacağını düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler benzer görüştedir.
23. Yöneticilerin genelinin ve öğretmenlerin yarıdan fazlası okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle artan öğretmen ihtiyacının, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olacağını düşünmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı böyle düşünmemektedir. Öğretmen ve yöneticiler, alan dışı branşlardan kişilerin okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen olacağı kaygısını taşımaktadır.

24. Katılımcılar okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenlerin okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabileceklerini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler benzer düşünmektedir.

Altyapıya Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Sonuçlar

25. Yönetici ve öğretmenlerin çoğu okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb) devlet tarafından karşılanması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri paralellik arz etmektedir.
26. Katılımcılar, okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle okulların fiziki kapasitesinin artırılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşleri yüksek oranda benzerlik göstermektedir.
27. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak okullara kırtasiye verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler benzer düşünmektedir.
28. Katılımcılar okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak okulların donanım kapasitesinin artırılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri tutarlılık arz etmektedir.

Personele Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Sonuçlar

29. Öğretmen ve yöneticiler okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranması gerektiğini düşünmektedirler. Öğretmen ve yöneticiler yüksek oranda benzer düşünmektedir.
30. Katılımcıların büyük çoğunluğu okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak okullara güvenlik elemanı alınması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmen ve yöneticiler büyük oranda ortak düşünmektedir.
31. Katılımcılar okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak okullarda yardımcı hizmetli sayısının artırılması gerektiğini

düşünmektedirler. Yöneticiler bu konuda öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedir.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

Uygulayıcılar için öneriler

1. Okul öncesi eğitimin; çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkilediği, çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynadığı, çocukların beden gelişimini olumlu etkilediği, farklılıklara saygının artmasına katkı sağladığı, kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirdiği, ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahip olduğu ve velilerin bilinçlenmesine katkı sağladığı için okul öncesi eğitim Türkiye genelinde zorunlu hale getirilebilir.
2. Okul öncesi eğitim, çocukların ruhsal gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğundan, çocukların okul öncesi eğitim almaları sağlanabilir.
3. Uzun vadede zorunlu hale getirilinceye kadar kısa ve orta vadede aileler, okul öncesi eğitimin önemi konusunda bilgilendirilmeli, bu doğrultuda aileleri bilinçlendirmeye yönelik etkinliklere ve kampanyalara ağırlık verilmelidir.
4. Okullarda öğrencilere yönelik olarak kırtasiye yardımında bulunabilir
5. Okullarda öğrenci sayısının artmasına paralel olarak daha çok sınıf, tuvalet yapılmalıdır.
6. Okullarda eğitim öğretim işlerinde kullanılmak üzere donanım desteği sağlanabilir.
7. Okulların ve öğrencilerin temiz ve hijyenik olması eğitim öğretim çalışmalarından önce gelmektedir. Temiz olmayan okulda enfeksiyon, el hastalıkları gibi bir dizi sorun çıkmaktadır. Çocukların yaşlarının küçük olması hastalıklara karşı dirençsiz kalmalarına sebebiyet vermektedir. Bu anlamda velilere ve okula yük getirmeden temizlik malzemelerinin devlet tarafından karşılanması sağlanabilir.

8. Artan öğretmen ihtiyacı alan dışı öğretmenlerin görevlendirilmesinden se alandan öğretmenlerin görevlendirilmeleri sağlanabilir.
9. İş ve işlemlerin amacına uygun yapılması açısından ve okul öncesi eğitiminde gerekli niteliğin artırılması için ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısından okul öncesi/çocuk gelişimi mezunu olma şartı aranmalıdır.
10. Okul öncesi eğitim alan çocukların küçük olmasından ve tehlikeye açık olmalarından dolayı güvenlik ön plana çıkmaktadır. Çocukların eğitim gördükleri yerlerde çocukların güvenliğini sağlama açısından okullara güvenlik elemanı alınabilir.
11. Okullarda en önemli eksiklerden biri yardımcı hizmetli ihtiyacıdır. Okulların ağır iş yükü, öğrenci sayısının fazla olması bir dizi sorunu beraberinde getirmektedir. Okullarda eğitim kalitesinin yükseltilmesi, temiz, hijyenik bir ortamın sağlanması açısından okul öncesi eğitim kurumları ve bünyesinde anasınıfı olan ilköğretim okullarının yardımcı hizmetli sayısı artırılabilir. Yardımcı hizmetli alımı yapılırken, veli ve okula yük getirmeden hizmetlilerin devlet tarafından karşılanması sağlanabilir.

Araştırmacılar için öneriler

1. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerini ve anaokulları, ilköğretimde görev yapan yöneticileri kapsamaktadır. Bu nedenle araştırmaya okul öncesi velileri ve ilköğretim 1.2.3.sınıf öğretmenleri dâhil edilebilir.
2. Benzer araştırmalar diğer illerde de yapılarak karşılaştırmalar yapılabilir.
3. Okul öncesi eğitimin zorunlulaşması konusunda, ülke çapında araştırmalar yapılarak ulusal düzeydeki durum ortaya konulabilir.

KAYNAKÇA

- AÇEV. (2003). *Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları: Yaygınlaşma, yönetim ve yapılar toplantısı raporu*. Ankara
- AÇEV. (2005). *Okul Öncesi Eğitimde Kalite: Üniversitelerin Rolü. Toplantı Raporu*. İstanbul.
- Akçay, İ. (2006). *Farklı Ülkelerde Okul Öncesi Öğrencilerine Yönelik Çevre Eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aksoy, P. (2009). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Eğitim Ortamları Niteliğinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aksu Koç, A., Erguvanlı Taylan, E., Bekman, S. (2002). *Türkiye’ de Okul Öncesi Eğitimi: Hizmete Duyulan İhtiyaçların Saptanması ve Çocuğun Dil Yetisi Düzeyinin Değerlendirilmesi Araştırma Raporu*. AÇEV.
- Akyüz, Y. (2009). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aral, N., Kandır, A., Can Yaşar, M. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı*. İstanbul: Ya-pa Yayın Pazarlama San. Tic. A. Ş.
- Aydın, S. (2006). *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitim*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balcı, A. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler*. (7. Baskı) Ankara: Pegem A Yayınları.
- Başal, H.A. (2005). *Okul Öncesi Eğitim*. İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Başal, H.A. Taner Derman, M. (2010) Cumhuriyetin ilanından günümüze Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretimde niceliksel ve niteliksel gelişmeler. *Uluslararası Araştırmalar Dergisi*. s.567.
- Bayhan, P.S. Artan, İ. (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Bertan, M. Haznedaroğlu, D., Koln, P., Yurdakök, K., Doğan Güçiz, B. (2009). Ülkemizde erken çocukluk gelişimine ilişkin yapılan çalışmaların derlenmesi. *Ankara: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 52: 1-8.
- Bıykoğlu, S.T. (2006). I.Ulusal Okul Öncesi Eğitimi Öğrenci Kongresi Bildiri Kitapçığı. Bolu: SMG Yayıncılık. s. 49.

- Bostancı, B.Ü. (2008). III. Ulusal Okul Öncesi Eğitimi Öğrenci Kongresi Bildiri Kitabı. Çanakkale: SMG Yayıncılık. s.50.
- Buhan, B. (2006). *Okul Öncesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Çevre Bilinci ve Bu Okullardaki Çevre Eğitiminin Araştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bulut, F. (1996). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmen Anne Baba El Kitabı*. Ankara: Anıl Matbaa.
- Bumin Süzen, Z. (2004). *Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitimin Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E. K., Akgün Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çetinkaya, B. (2010). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve Sorunlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetinkaya, C. (2006). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Bugünkü Durumu*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çimen, N. (2009). *Okul Öncesi Eğitim Programında Altı Yaş Grubu Çocukların Sosyal Becerilerinin Gerçekleşme Düzeyi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirci, E. (2007). *Okul Öncesi Eğitimde Psikomotor Gelişim*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DPT. (2001). *Okul Öncesi Eğitim-İlköğretim-Özel Eğitim Özel İhtisas Komisyon Raporu*. Ankara: DPT: 2598-ÖİK:609.
- Düşek, G. (2008). *2006 Yılında Uygulamaya Konulan Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkında İlköğretim Müfettişleri, Okul Öncesi Eğitim Veren Kurum Müdürleri ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eken, D. (2006). I.Ulusal Okul Öncesi Eğitimi Öğrenci Kongresi Bildiri Kitapçığı. Bolu: SMG Yayıncılık. s. 315.
- Engle, P., Black, M.M., Behrman, J.R., et al.(2007). Strategies to avoid the loss of developmental potential in more than 200 million children in the developing world. *Lancet* .369: 229-242.
- Esaspehlivan, M. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Gitmiş Ve Gitmemiş 78-68 Aylık Çocukların Okula Hazır Bulunuşluklarının Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Erden, M., Akman, Y. (1997). *Eğitim Psikolojisi. Gelişim- Öğrenme- Öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erkan, S (1978).*Okul Öncesi Eğitimi. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Okul Öncesi Eğitim Semineri*. Ankara.
- Erkunt, N. (1966). *Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Uygulamalı Çalışmalar*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Gedikoğu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, s.71.
- Göçhan Özgül, S. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Ortamlarının Kalite Değişkenleri Açısından Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göğebakan, Ş. (2011). *Çocuğunu Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Gönderen (6 Yaş) Annelerin Okul Öncesi Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürbüz, S. (2008). *Yönetici, Öğretmen ve Velilere Göre Ankara İli Özel ve Kamu İlköğretim Okullarının Kurumsal İmajı*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürel, H. (2008). *Fransa ve Türkiye’de Okul Öncesi Eğitiminin Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Haktanır, G. (2005) Farklı ülkeler ve okul öncesi eğitimde farklılıklar. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 62.
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/17_sura.pdf (Erişim: 21.05.2012)
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/12_sura.pdf (Erişim: 28.05.2012)
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/15_sura.pdf (Erişim: 28.05.2012)
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/5_sura.pdf (Erişim: 28.05.2012)
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/9_sura.pdf (Erişim: 28.05.2012)
- http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/10_sura.pdf (Erişim: 28.05.2012)
- <http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx> (Erişim:29.05.2012).
- http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2010/ttkb/18Sura_kararlari_tamami.pdf (Erişim: 21.05.2012).

<http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=9&Submit=Listele>(Erişim: 21.05.2012).

http : // www.meb.gov.tr (Erişim Tarihi: 03.06.2010).

<http://van.meb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 12.06.2012)

<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-arслан.htm>(Erişim Tarihi: 16.04.2011).

<http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/arsiv.html> (Erişim: 29.05.2012).

Kalkan, E. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kalitenin Fiziksel Koşullar Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kantarcıoğlu, S. (1974). *Anaokulları Örgütü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Kantarcıoğlu, S. (1992) *Anaokulunda Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Karasar, N. (1995). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Kaymaz, M. (2005). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitiminin Fayda- Maliyet Analizi*. İstanbul. Anne Çocuk Eğitim Vakfı.

Kılıç, Z. (2008). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimi Alan ve Almayan Öğrencilerin Gelişim Becerilerinin Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Koçyiğit, S. (2007). *Farklı Ülkelerde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Gelişimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerinin Görüşleri Işığında Okula Hazır Bulunuşluk Olgusu ve Okul Öncesi Eğitime İlişkin Sonuçları*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köksal Eğmez, C.F. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kuzu, N. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulan Aile Katılım Çalışmalarının Anne Davranışları Üzerindeki ve Annelerin Okul Öncesi Eğitime Yönelik Görüşlerine İlişkin Etkilerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Küçük, M. (2006). *Okul Öncesinde Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Eğitimcilerin ve Ailelerin Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Memduhoğlu, H.B. (2007). *Avusturya Eğitim Sistemi. Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. (Ed: Balcı, A.) Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Mutlu, E. (2010). *Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların (60-72) Düşünme Düzeylerinin ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Düşünme Eğitimi İle İlgili Tutumlarının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Oktay, A. (2003). *'Erken Çocukluk Eğitim Politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim ve Yapılar Toplantısı' Raporu*. Ankara.
- Oktay, A. (2005). *Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Oktay, A. (2004). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Oktay, A. (2009). Cumhuriyet Ve Çocuk. II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, No:2. s.289.
- MEB. (2009). *Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Oğuzkan, Ş., Oral, G. (2001). *Okul Öncesi Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Oğuzkan, F.A. (2004). *Okul Öncesi Çocuk Bakımı ve Eğitimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- www.oöegm.meb.gov.tr. (Erişim Tarihi: 01.12.2010).
- Ozana, U., Ramazan, O. (2007). *Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Sistemi. Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Önkol Şengül, F. L. (2007). *Türkçe ve İkinci Dilde Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 5-6 Yaş Çocuklarının Türkçe Dil Kullanım Becerilerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özyüksel, G.(1984). Okul öncesi eğitimi. *Okul Öncesi Eğitimi Dergisi*. Yeni-İş Basımevi. s.11.
- Poyraz, H., Dere, H. (2003). *Okul Öncesi Eğitiminin İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sakai, A. (2006). *Japonya ve Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi İle Japon ve Türk Annelerinin Okul Öncesi Eğitim İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sakaoğlu, N. (2003). *Osmanlı’dan Günümüze Eğitim Tarihi*. İstanbul: Bilgi Yayınları.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan uygulamaya*. Ankara.
- Senemoğlu, N. (2001). *Okul Öncesi Eğitim. İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme El Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Severcan, S. (2007). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Uygulama Yaptıkları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Siva, L. (2008). *Okul Öncesi Eğitimin İlkokul Başarısına Etkisi ve Bir Uygulama*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tatar, A.F. (2009). *Okul Öncesi Eğitiminde (5-6 Yaş) Hoşgörü Eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temel, F. (2005). Okul öncesi eğitimde yeni yaklaşımlar. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 62.
- Tos, F. (2001). *Çocuğun Gelişiminde Okul Öncesi Eğitim*. İstanbul: Kariyer Yayınları.
- Tuğrul, Belma. (2005). Çocuk gelişiminde anaokulu eğitiminin önemi. *Ankara: Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 62. [http:// yayim.meb.gov.tr/ dergiler/ sayı 62/ temel.htm](http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayı_62/temel.htm). 25.05.2010.
- TÜSİAD. (2005). *Doğru Araştırma: Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim*. Yayın No. TÜSİAD-T/2005-05/396.
- Ulcay, S. (1983). *Okul Öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kurumlarında Yıllık Program*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Üstünoğlu, Ü. (1987). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Öğretim Yöntemi İle Yetiştirilmesine Yönelik Program Modeli*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.
- Yazar, A. (2007). *1914–2006 Okul Öncesi Eğitim Programlarında Yaratıcılığın İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıldırım, D. (2011). *Okul Öncesi Eğitimde Türkçe Etkinliklerinin Kullanımı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK-1 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ve YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ (BAZI KİŞİSEL BİLGİLERİN DEĞERLENDİRMEYE ALINMAMIŞ HALİ)

Sayın Yönetici/ Öğretmen,

Bu anket Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimi Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi bilim dalında yapılan “Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici görüşleri” konulu yüksek lisans tezine veri toplamak için hazırlanmıştır.

Elde edilen veriler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Hazırlanan anket kişisel özellikler dışında iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin önemi ve zorunluluğu ikinci bölümde ise sorunlar ve çözüm önerileri ifadeleri yer almaktadır. Sizden bu ifadelere ne ölçüde katıldığınızı belirtmeniz istenmektedir. Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için anketteki tüm maddeleri içten ve samimi olarak doldurmanız önemlidir.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Sinan YILDIZ
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

1. Göreviniz: Öğretmen () Yönetici ()

BÖLÜM I

Okul öncesi eğitiminin önemi ve zorunlu olmasına ilişkin görüşler.

İFADELER	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	1	2	3	4	5
a)Önemli olmasına ilişkin görüşler					
Okul öncesi eğitim;					
1 velilerin bilinçlenmesine katkı sağlar.					
2 çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler.					
3 çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar					
4 çocukların beden gelişimini olumlu etkiler.					
5 farklılıklara saygının artmasına katkı sağlar.					
6 kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirir.					
7 ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahiptir					
8 Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar.					
9 çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağlar.					
10 şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlar.					
11 alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir.					
12 icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar.					
b)Zorunlu olmasına ilişkin görüşler					
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
13 okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artar.					
14 içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir.					
15 çocuk dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmaz.					
16 anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler.					
17 aileler çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaparlar.					

BÖLÜM II

Okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin sorunlar ve çözümleri

A.Sorunlara yönelik görüşler

İFADELER	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	1	2	3	4	5
a)Altyapıya ilişkin sorunlar					
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
18 okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar.					
19 okullarda kırtasiye sorunu daha da artar					
20 donanım sorunu daha da artar.					
21 temizlik sorunu ortaya çıkar					
b)Eğitim kalitesi ile ilgili sorunlar					
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
22 öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilgi azalır					
23 artan öğretmen ihtiyacı, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olur.					
24 farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenler okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabilirler.					

B. Çözümlere yönelik öneriler

İFADELER		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
		1	2	3	4	5
	a)Altyapıya yönelik çözüm önerileri Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak;					
25	okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb) devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır.					
26	okullarda fiziki kapasite artırılmalıdır.					
27	okullara kırtasiye verilmelidir.					
28	okulların donanım kapasitesi artırılmalıdır.					
	b)Personele yönelik çözüm önerileri Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
29	ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranmalıdır.					
30	güvenlik elemanı alınmalıdır.					
31	yardımcı hizmetli sayısı artırılmalıdır.					

EK-2 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINA ALINMASINA İLİŞKİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ve YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ (ANKETİN ORJINAL HALİ)

Sayın Yönetici/ Öğretmen,

Bu anket Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimi Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi bilim dalında yapılan “Okul Öncesi Eğitimin Zorunlu Eğitim Kapsamına Alınmasına ilişkin Öğretmen ve Yönetici görüşleri” konulu yüksek lisans tezine veri toplamak için hazırlanmıştır.

Elde edilen veriler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Hazırlanan anket kişisel özellikler dışında iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin önemi ve zorunluluğu ikinci bölümde ise sorunlar ve çözüm önerileri ifadeleri yer almaktadır. Sizden bu ifadelere ne ölçüde katıldığınızı belirtmeniz istenmektedir. Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için anketteki tüm maddeleri içten ve samimi olarak doldurmanız önemlidir.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Sinan YILDIZ
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

Göreviniz: Öğretmen () Yönetici ()

1. Cinsiyetiniz:() Kız () Erkek

2. Kıdeminiz:.....

3. Öğrenim Düzeyiniz.

1. Ön Lisans 2. Lisans

3. Yüksek Lisans 4. Doktora 5.

Diğer(yazınız).....

4.Kurum Tipi

()İlköğretim () Anaokulu (Diğer)

(Yazınız).....

BÖLÜM I

Okul öncesi eğitiminin önemi ve zorunlu olmasına ilişkin görüşler.

İFADELER	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen
	1	2	3	4	5	Katılıyorum
a)Önemli olmasına ilişkin görüşler						
Okul öncesi eğitim;						
1 velilerin bilinçlenmesine katkı sağlar.						
2 çocukların ruhsal gelişimini olumlu etkiler.						
3 çocukların gelişim düzeylerinin bilinçli olarak izlenmesinde önemli rol oynar						
4 çocukların beden gelişimini olumlu etkiler.						
5 farklılıklara saygının artmasına katkı sağlar.						
6 kendi haklarına sahip çıkan bireyler yetiştirir.						
7 ruhsal bozuklukların erken tespit edilerek önüne geçilmesi açısından önemli bir işleve sahiptir						
8 Türkçeyi daha iyi kullanan bireylerin sayısının artmasına katkı sağlar.						
9 çevreye duyarlı bireylerin artmasına katkı sağlar.						
10 şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlar.						
11 alan çocuklar başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir.						
12 icatçı düşünen bireylerin artmasına katkı sağlar.						
b)Zorunlu olmasına ilişkin görüşler						
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;						
13 okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuk sayısının artmasına paralel olarak toplumdaki mutlu birey sayısı artar.						
14 içe dönük çocuklar yerine dışa dönük çocuklar yetişir.						
15 çocuk dışarıdaki olumsuz çevreyle buluşmaz.						
16 anne ve anne adayları çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda daha bilinçli hale gelirler.						
17 aileler çocuklarının erken yaşlardaki bakımı ve eğitimi konusunda okul öncesi eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaparlar.						

BÖLÜM II

Okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin sorunlar ve çözümleri

A.Sorunlara yönelik görüşler

İFADELER	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	1	2	3	4	5
a)Altyapıya ilişkin sorunlar					
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
18 okullarda fiziki kapasite sorunu ortaya çıkar.					
19 okullarda kırtasiye sorunu daha da artar					
20 donanım sorunu daha da artar.					
21 temizlik sorunu ortaya çıkar					
b)Eğitim kalitesi ile ilgili sorunlar					
Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
22 öğrenci sayısı artacağından dolayı öğrenciye gösterilen ilgi azalır					
23 artan öğretmen ihtiyacı, alan dışı branşlardan kişilerin öğretmen olarak görevlendirilmesine neden olur.					
24 farklı branşlardan görevlendirilen öğretmenler okul öncesi dönem çocukları ile iletişim ve yaklaşım problemleri yaşayabilirler.					

B. Çözümlere yönelik öneriler

İFADELER		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
		1	2	3	4	5
	a)Altyapıya yönelik çözüm önerileri Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesine paralel olarak;					
25	okullara veliler tarafından karşılanan bir kısım malzemelerin (temizlik vb) devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır.					
26	okullarda fiziki kapasite artırılmalıdır.					
27	okullara kırtasiye verilmelidir.					
28	okulların donanım kapasitesi artırılmalıdır.					
	b)Personele yönelik çözüm önerileri Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesiyle;					
29	ilköğretimde anasınıfına bakan müdür yardımcısının alandan gelme durumu aranmalıdır.					
30	güvenlik elemanı alınmalıdır.					
31	yardımcı hizmetli sayısı artırılmalıdır.					

ÖZGEÇMİŞ

Sinan YILDIZ 09.04.1980 yılında Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Han köyünde doğdu. İlköğrenimini Han köyünde, ortaöğrenimini Muradiye ve Van'da tamamladı. 2007 yılında SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliğini kazandı ve 2001 yılında bu bölümden mezun oldu. 2001–2003 yılları arasında öğretmenlik, 2004–2005 yılları arasında müdür yardımcılığı görevini yaptı. 2005 'ten beri Van'da okul müdürü olarak görev yapmaktadır. 2009 yılında Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Programında yüksek lisans öğrenimine başlamıştır. Yüksek Lisans öğrenimi devam etmektedir.